

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
ИНСТИТУТА ЗА РУДАРСТВО И МЕТАЛУРГИЈУ, БОР
ЗА 2019. ГОДИНУ**

**Број: 400-676/2020-06/9
Београд, 12. октобар 2020. године**

САДРЖАЈ:

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

Извештај о ревизији финансијских извештаја Института за рударство и металургију,
Бор.....3

ПРИЛОГ I – РЕЗИМЕ НАЛАЗА, ПРЕПОРУКА И МЕРЕ ПРЕДУЗЕТЕ У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ

ПРИЛОГ II – НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ИНСТИТУТА ЗА РУДАРСТВО И МЕТАЛУРГИЈУ, БОР ЗА 2019. ГОДИНУ

ПРИЛОГ III – ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ИНСТИТУТА ЗА РУДАРСТВО И МЕТАЛУРГИЈУ, БОР

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

Извештај о ревизији финансијских извештаја Института за рударство и металургију, Бор

Мишљење са резервом о финансијским извештајима

Извршили смо ревизију приложених финансијских извештаја Института за рударство и металургију, Бор (у даљем тексту: Институт) за 2019. годину и то: 1) Биланс стања; 2) Биланс успеха; 3) Извештај о осталом резултату; 4) Извештај о токовима готовине; 5) Извештај о променама на капиталу и б) Напомене уз финансијске извештаје.

По нашем мишљењу, осим за ефекте питања описаних у делу Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима, финансијски извештаји за 2019. годину, по свим материјално значајним питањима, дају истинит и објективан приказ финансијског положаја Института за рударство и металургију, Бор на дан 31. децембар 2019. године, као и резултата његовог пословања, промена на капиталу и токова готовине за пословну годину завршену на тај дан и припремљени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима

1) Институт није, у складу са параграфом 58 МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, извршио умањење вредности потраживања за исплаћене накнаде зарада запосленима које се рефундирају, која потичу из ранијих година и код којих је од рока за њихову наплату прошло више од годину дана у износу од 19.288 хиљада динара. У поступку ревизије утврђено је да износ потраживања, од државних органа и других институција, за накнаде зарада запосленима које се рефундирају и код којих је од рока за наплату прошло више од годину дана, на дан 31. децембар 2018. године, износе укупно 19.288 хиљада динара. Због наведеног, Институт је у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године, више исказао друга потраживања, а мање расходе ранијих година од обезвређења потраживања и краткорочних финансијских пласмана за 19.288 хиљада динара.

2) Институт је, у финансијским извештајима исказао нераспоређени добитак ранијих година у укупном износу од 16.869 хиљада динара, што није у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2018. годину и Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину. Наведеним законима је у члану 16. став 1. прописано да су јавна предузећа и други облици организовања чији је оснивач Република Србија или у којима Република Србија има учешће у власништву дужна да најмање 50% припадајућег дела добити по завршном рачуну за 2017. и 2018. годину, што укупно износи 5.528 хиљада динара, уплате у буџет Републике Србије најкасније до 30. новембра 2018. године (за 2017. годину), односно до 30. новембра 2019. године (за 2018. годину). Институт је у 2018. години донео одлуку, без прибављене сагласности Владе Републике Србије, да се добит утврђена у финансијским извештајима за 2017. годину у износу од 3.718 хиљада динара неће распоређивати. Такође је и у 2019. години, без прибављене сагласности Владе Републике Србије, донео одлуку да се добит утврђена у финансијским извештајима за 2018. годину у износу од 13.151 хиљада динара, неће распоређивати. На тај начин Институт није поступио у складу са чланом 16. став 3. Закона о буџету за 2018. годину и Закона о буџету за 2019. годину којим је прописано, да изузетно од става 1. овог члана, јавно предузеће и други облик организовања чији је оснивач Република Србија нема обавезу по основу уплате добити у буџет Републике Србије уколико, уз сагласност Владе Републике

Србије, донесе одлуку да ће из добити покрити губитак, односно повећати капитал, а да ће расположива ликвидна средства употребити за финансирање инвестиција.

3) Институт није, на дан 31. децембар 2019. године као ни ранијих година, у складу са захтевима МРС 19 – Примања запослених, вршио резервисање за накнаде и друге бенефиције запослених, што није у складу са одредбама члана 21. став 2. а у вези да чланом 20. Закона о рачуноводству. У поступку ревизије утврђено је да је Институт разврстан у средње правно лице. Такође је утврђено да се, усвојеним рачуноводственим политикама, а у складу са одредбама члана 21. став 2. Закона о рачуноводству, Институт определио за примену МСФИ/МРС и по том основу је дужан да, у складу са одредбама члана 20. истог закона, за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција финансијских извештаја примењује наведене стандарде. Због наведеног, за износ необрачунатог резервисања Институт, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године и у ранијим годинама, није исказао обавезе по основу резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених, као и актуарске добитке или губитке по основу планова дефинисаних примања.

4) Институт није, у складу са захтевима параграфа 14 МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, у току 2019. године, као ни ранијих година, у пословним књигама евидентирао учешће у капиталу Самачки смештај д.о.о., Бор, које је код Агенције за привредне регистре, уписано у износу од 3.124 хиљаде динара, односно 3,967%. Због наведеног, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године, Институт је мање исказао дугорочне финансијске пласмане, као и остале непоменуте приходе ранијих година у износу од 3.124 хиљаде динара.

5) Институт у својим пословним књигама евидентира 21 собу садашње вредности у износу од 4.077 хиљада динара, које се налазе у Самачком смештају у Бору, иако у катастру непокретности нема уписано право власништва нити друго стварно право над наведеним собама. У поступку ревизије, увидом у лист непокретности број 9041 утврђено је да је Самачки смештај д.о.о., Бор на КП број 993 уписан са правом коришћења и увидом у лист непокретности број 8113 утврђено је да је Самачки смештај д.о.о., Бор на КП број 755 уписан са правом држаоца. Због наведеног, нисмо се уверили да је Институт, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године, реално исказао вредност грађевинских објеката у износу од 4.077 хиљада динара.

6) Институт није, у складу са чланом 34. став 3. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике у пословним књигама ранијих година евидентирао трошкове зарада и накнада зарада и обавезе за нето зараде и накнаде зарада у износу од 4.882 хиљаде динара. Због наведеног, нисмо се уверили да је Институт, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године и ранијих година, реално исказао остале краткорочне обавезе, као и трошкове зарада, накнада зарада и остале личне расходе ранијих година у износу од 4.882 хиљаде динара.

Ревизију смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији¹, Пословником Државне ревизорске институције² и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI). Наша одговорност, у складу са овим стандардима, је детаљније описана у делу извештаја Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја. Независни смо у односу на субјекта ревизије у складу са ISSAI 30 – Етички кодекс врховних ревизорских институција и Етичким кодексом за државне ревизоре и друге запослене у

¹ („Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07 и 36/10)

² („Службени гласник РС“, број 9/09)

Државној ревизорској институцији и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу са овим кодексима. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основ за наше мишљење са резервом.

Остала питања

Финансијски извештаји Института у ранијем периоду нису били предмет ревизије од стране Државне ревизорске институције.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство субјекта ревизије је одговорно за припрему и истинит и објективан приказ ових финансијских извештаја у складу са међународним стандардима финансијског извештавања и законом којим је уређено рачуноводство и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности субјекта ревизије да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако оснивач намерава да субјект ревизије престане са пословањем, или нема другу реалну могућност осим да то уради. Руководство је одговорно за надгледање процеса финансијског извештавања субјекта ревизије.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке, и издавање извештаја о ревизији који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са ISSAI увек открити материјално погрешне исказе ако такви искази постоје. Погрешни искази могу настати услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу ових финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са ISSAI, примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Такође:

- Идентификујемо и процењујемо ризике од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке; осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке као одговор на те ризике; и прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основ за мишљење ревизора. Ризик да неће бити идентификовани материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле субјекта ревизије. Процењујемо примењене рачуноводствене политике и у којој мери су разумне рачуноводствене процене које је извршило руководство.

- Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности ентитета да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљеним до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да ентитет престане да послује у складу са начелом сталности.
- Процењујемо укупну презентацију, структуру и садржај финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, и да ли су у финансијским извештајима приказане трансакције и догађаји на такав начин да се постигне истинит и објективан приказ.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Генерални државни ревизор

_____

Др Душко Пејовић

Државна ревизорска институција

Макензијева 41

11000 Београд, Србија

12. октобар 2020. године

ПРИЛОГ I

**РЕЗИМЕ НАЛАЗА, ПРЕПОРУКА И МЕРЕ ПРЕДУЗЕТЕ
У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ**

САДРЖАЈ

1. Резиме налаза	10
2. Резиме датих препорука	13
3. Мере предузете у поступку ревизије.....	14
4. Захтев за достављање одазивног извештаја.....	14

Приоритет налаза и датих препорука је одређен према следећем:

- Приоритет 1 - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити у року од 90 дана.
- Приоритет 2 - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити пре припремања наредног сета финансијских извештаја.
- Приоритет 3 - грешке, неправилности и погрешна исказивања која је могуће отклонити у року од датума припреме наредног сета финансијских извештаја до три године.

1. Резиме налаза

Као што је објашњено у Напоменама уз Извештај о ревизији финансијских извештаја Института за рударство и металургију, Бор за 2019. годину, утврђене су следеће неправилности које су разврстане по приоритетима, односно редоследу по којем треба да буду отклоњене:

ПРИОРИТЕТ 1³ (висок)

Нису утврђени налази високог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 2⁴ (средњи)

1. Као што је објашњено у Напомени 3.3.2. Извештаја о ревизији финансијских извештаја за 2019. годину, Институт није у 2019. години и у претходним периодима, вршио преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме у складу са захтевима параграфа 50 и 51 МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема и чланом 28. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Института и самим тим није вршио промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодио стопе амортизације новим околностима. У поступку ревизије утврђено је да у употреби има некретнине, постројења и опрему, која су и даље у употреби, која немају исказану садашњу вредност, односно потпуно су амортизоване. Укупна набавна вредност ових ставки износи 669.972 хиљаде динара (што чини 47% од укупне набавне вредности основних средстава), док су њихови трошкови амортизације распоређени само током дела корисног века употребе средстава, уместо током целог периода коришћења.
2. Као што је објашњено у Напомени 3.3.8. Извештаја о ревизији финансијских извештаја за 2019. годину, Институт није, у складу са параграфом 58 МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, извршио умањење вредности потраживања за исплаћене накнаде зарада запосленима које се рефундирају, која потичу из ранијих година и код којих је од рока за њихову наплату прошло више од годину дана у износу од 19.288 хиљада динара. У поступку ревизије утврђено је да износ потраживања, од државних органа и других институција, за накнаде зарада запосленима које се рефундирају и код којих је од рока за наплату прошло више од годину дана, на дан 31. децембар 2018. године, износе укупно 19.288 хиљада динара. Због наведеног, Институт је у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године, више исказао друга потраживања, а мање расходе ранијих година од обезвређења потраживања и краткорочних финансијских пласмана за 19.288 хиљада динара.
3. Као што је објашњено у Напомени 3.3.2.2. Извештаја о ревизији финансијских извештаја за 2019. годину, Институт у својим пословним књигама евидентира 21 собу садашње вредности у износу од 4.077 хиљада динара, које се налазе у Самачком смештају у Бору, иако у катастру непокретности нема уписано право власништва нити друго стварно право над наведеним собама. У поступку ревизије, увидом у лист непокретности број 9041 утврђено је да је Самачки смештај д.о.о., Бор на КП број 993 уписан са правом коришћења и увидом у лист непокретности број 8113 утврђено је да је Самачки смештај д.о.о., Бор на

³ Приоритет 1 - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити у року од 90 дана.

⁴ Приоритет 2 - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити пре припремања наредног сета финансијских извештаја.

КП број 755 уписан са правом држаоца. Због наведеног, нисмо се уверили да је Институт, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године, реално исказао вредност грађевинских објеката у износу од 4.077 хиљада динара.

4. Као што је објашњено у Напомени 3.3.18.1. Извештаја о ревизији финансијских извештаја за 2019. годину, Институт није, у складу са чланом 34. став 3. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике, у пословним књигама ранијих година евидентирао трошкове зарада и накнада зарада и обавезе за нето зараде и накнаде зарада у износу од 4.882 хиљаде динара. Због наведеног, нисмо се уверили да је Институт, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године и ранијих година, реално исказао остале краткорочне обавезе, као и трошкове зарада, накнада зарада и остале личне расходе ранијих година у износу од 4.882 хиљаде динара.
5. Као што је објашњено у Напомени 3.3.3. Извештаја о ревизији финансијских извештаја за 2019. годину, Институт није, у складу са захтевима параграфа 14 МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, у току 2019. године, као ни ранијих година, у пословним књигама евидентирао учешће у капиталу Самачки смештај д.о.о., Бор, које је код Агенције за привредне регистре, уписано у износу од 3.124 хиљаде динара, односно 3,967%. Због наведеног, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године, Институт је мање исказао дугорочне финансијске пласмане, као и остале непоменуте приходе ранијих година у износу од 3.124 хиљаде динара.
6. Као што је објашњено у Напомени 3.3.2.2. Извештаја о ревизији финансијских извештаја за 2019. годину, Институт у својим пословним књигама евидентира гаражу у улици Ђорђа Андрејевића Куна број 03/75, садашње вредности у износу од 21 хиљаде динара као и два неоткупљена друштвена стана садашње вредности у износу од 712 хиљада динара, иако у катастру непокретности Институт нема уписано право власништва нити друго стварно право над гаражом и над два стана. Због наведеног, нисмо се уверили да је Институт, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године, реално исказао вредност грађевинских објеката у износу од 733 хиљаде динара.
7. Као што је објашњено у Напомени 3.3.13. Извештаја о ревизији финансијских извештаја за 2019. годину, Институт није, на дан 31. децембар 2019 године као ни ранијих година, у складу са захтевима МРС 19 – Примања запослених, вршио резервисање за накнаде и друге бенефиције запослених, што није у складу са одредбама члана 21. став 2. а у вези да чланом 20. Закона о рачуноводству. У поступку ревизије утврђено је да је Институт разврстан у средње правно лице. Такође је утврђено да се, усвојеним рачуноводственим политикама, а у складу са одредбама члана 21. став 2. Закона о рачуноводству, Институт определио за примену МСФИ/МРС и по том основу је у обавези да, у складу са одредбама члана 20. истог закона, за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција финансијских извештаја примењује наведене стандарде. Због наведеног, за износ необрачунатог резервисања Институт, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године и у ранијим годинама, није исказао обавезе по основу резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених, као и актуарске добитке или губитке по основу планова дефинисаних примања.
8. Као што је објашњено у Напомени 3.3.12.2. Извештаја о ревизији финансијских извештаја за 2019. годину, Институт је у финансијским извештајима исказао нераспоређени добитак ранијих година у укупном износу од 16.869 хиљада динара, што није у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2018. годину и Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину. Наведеним законима је у члану 16. став 1 прописано да су јавна предузећа и други

облици организовања чији је оснивач Република Србија или у којима Република Србија има учешће у власништву дужна да најмање 50% припадајућег дела добити по завршном рачуну за 2017. и 2018. годину, што укупно износи 5.528 хиљада динара, уплате у буџет Републике Србије најкасније до 30. новембра 2018. године (за 2017. годину), односно до 30. новембра 2019. године (за 2018. годину). Институт је у 2018. години донео одлуку, без прибављене сагласности Владе Републике Србије, да се добит утврђена у финансијским извештајима за 2017. годину у износу од 3.718 хиљада динара неће распоређивати. Такође је и у 2019. години, без прибављене сагласности Владе Републике Србије, донео одлуку да се добит утврђена у финансијским извештајима за 2018. годину у износу од 13.151 хиљада динара, неће распоређивати. На тај начин Институт није поступио у складу са чланом 16. став 3. Закона о буџету за 2018. годину и Закона о буџету за 2019. годину којим је прописано, да изузетно од става 1. овог члана, јавно предузеће и други облик организовања чији је оснивач Република Србија нема обавезу по основу уплате добити у буџет Републике Србије уколико, уз сагласност Владе Републике Србије, донесе одлуку да ће из добити покрити губитак, односно повећати капитал, а да ће расположива ликвидна средства употребити за финансирање инвестиција.

ПРИОРИТЕТ 3⁵ (низак)

1. Као што је објашњено у Напомени 2.1. Извештаја о ревизији финансијских извештаја за 2019. годину, Институт није усвојио стратегију управљања ризиком која представља основ за идентификовање ризика, те њихову процену и контролу у складу са чланом 6. став 2. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, није усвојио писане политике и процедуре које би пружиле разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво дефинисан у процедурама за управљање ризиком у складу са чланом 7. став 1. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору и није доставио Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2019. годину Министарству финансија – Централна јединица за хармонизацију, чиме није поступио у складу са чланом 13. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.
2. Као што је објашњено у Напомени 2.2. Извештаја о ревизији финансијских извештаја за 2019. годину, Институт није организовао интерну ревизију на један од начина предвиђених чланом 3. став 1. тачке 2) и 3) Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору (путем заједничке јединице за интерну ревизију на предлог два или више корисника јавних средстава, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија или обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије другог корисника јавних средстава, на основу споразума, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија), а нема ни интерног ревизора како је предвиђено чланом 3. став 2. истог правилника.

⁵ Приоритет 3 - грешке, неправилности и погрешна исказивања која је могуће отклонити у року од датума припреме наредног сета финансијских извештаја до три године

2. Резиме датих препорука

Одговорним лицима Института препоручујемо да отклоне неправилности по следећим приоритетима:

ПРИОРИТЕТ 1 (висок)

У поступку ревизије нису утврђене препоруке првог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 2 (средњи)

1. Препоручује се Институту да преиспита корисни век употребе некретнина, постројења и опреме и изврши промену процене на начин да прилагоди стопе амортизације новим околностима. (Напомена: 3.3.2 – Препорука број 3).
2. Препоручује се Институту да изврши процену наплативости потраживања у износу од 19.288 хиљада динара код којих је од рока за наплату прошло више од годину дана и за које постоји велика неизвесност у погледу наплате у складу са захтевима МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, и да ефекте процене евидентира у својим пословним књигама у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешака и усвојеним рачуноводственим политикама. (Напомена: 3.3.8 - Препорука број 6).
3. Препоручује се Институту да преиспита правни основ евидентирања 21 собе у својим пословним књигама, пошто нема уписано право власништва нити друго стварно право и да у складу МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке и усвојеним рачуноводственим политикама, у својим пословним књигама изврши потребна књижења. (Напомена: 3.3.2.2 – Препорука број 5).
4. Препоручује се Институту да, утврди износ необрачунатих обавеза за зараде и накнаде зарада и да утврђене ефекте евидентира у својим пословним књигама у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке. (Напомена: 3.3.18.1 – Препорука број 9).
5. Препоручује се Институту да предузме активности и да у званичну евиденцију о непокретностима и правима на њима (катастар непокретности) упише право својине на наведеним непокретностима. (Напомена: 3.3.2.2 – Препорука број 4).
6. Препоручује се Институту да, у складу са захтевима МРС 19 – Примања запослених, изврши резервисање за накнаде и друге бенефиције запослених и утврђене ефекте евидентира у својим пословним књигама. (Напомена: 3.3.13 - Препорука број 8).
7. Препоручује се Институту да Одлуке о расподели добити за 2017. годину и 2018. годину упуту на сагласност Влади Републике Србије и да по добијеном акту Владе Републике Србије по основу поднетих захтева за сагласност за обе одлуке спроведе одговарајућа књижења у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке. (Напомена: 3.3.12.2 - Препорука број 7).

ПРИОРИТЕТ 3 (низак)

1. Препоручује се Институту да успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који подразумева и: Усвајање стратегије управљања ризиком (у циљу идентификовања, процене и контроле над потенцијалним догађајима и ситуацијама

које могу имати супротан ефекат на остваривање циљева корисника јавних средстава и са задатком да пружи разумно уверавање да ће циљеви бити остварени); Усвајање писаних политика и процедура за управљање ризиком и контролу њихове примене, са циљем да се ризици ограниче на прихватљив ниво. (Напомена: 2.1 - Препорука број 1).

2. Препоручује се Институту да предузме активности на успостављању интерне ревизије на један од начина прописаних Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору. (Напомена: 2.2 – Препорука број 2).

3. Мере предузете у поступку ревизије

1. Институт је у поступку ревизије, у складу са захтевима МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, у пословним књигама за 2020. годину, евидентирао учешће у капиталу Самачки смештај д.о.о., Бор, на начин да је повећао учешће у капиталу осталих правних лица - Самачки смештај д.о.о., Бор, као и приходе по основу исправки грешака из ранијих година које нису материјално значајне у износу од 3.124 хиљаде динара. (Напомена: 3.3.3.).

4. Захтев за достављање одазивног извештаја

Субјект ревизије Институт за рударство и металургију, Бор је на основу члана 40. став 1. Закона о Државној ревизорској институцији, дужан да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана, почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом и
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере за умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Субјект ревизије Институт за рударство и металургију, Бор у одазивном извештају треба да искаже мере исправљања по основу откривених неправилности односно свих налаза датих у Извештају о ревизији финансијских извештаја који могу да садрже и препоруке за њихово отклањање.

На основу члана 40. став 2. Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и провера веродостојности одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57. став 1. тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању биле откривене неправилности, не поднесе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања.

У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40. став 7. до 13. Закона о Државној ревизорској институцији.

ПРИЛОГ II

**НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
ИНСТИТУТА ЗА РУДАРСТВО И МЕТАЛУРГИЈУ, БОР
ЗА 2019. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

1. Основни подаци о субјекту ревизије	19
2. Интерна финансијска контрола	20
2.1. Финансијско управљање и контрола	20
2.1.1. Контролно окружење	20
2.1.2. Управљање ризицима	22
2.1.3. Контролне активности	22
2.1.4. Информисање и комуникација	23
2.1.5. Праћење и процена система	23
2.2. Интерна ревизија	24
3. Финансијски извештај	25
3.1. Основ за састављање и презентацију финансијских извештаја	25
3.2. Рачуноводствене политике и рачуноводствене процене	26
3.3. Биланс стања	39
3.3.1. Нематеријална имовина	39
3.3.2. Некретнине, постројења и опрема	40
3.3.3. Дугорочни финансијски пласмани	48
3.3.4. Дугорочна потраживања	49
3.3.5. Одложена пореска средства	50
3.3.6. Залихе	50
3.3.7. Потраживања по основу продаје	51
3.3.8. Друга потраживања	53
3.3.9. Готовински еквиваленти и готовина	55
3.3.10. Порез на додату вредност	56
3.3.11. Активна временска разграничења	56
3.3.12. Капитал	56
3.3.13. Дугорочна резервисања	59
3.3.14. Дугорочне обавезе	60
3.3.15. Краткорочне финансијске обавезе	61
3.3.16. Примљени аванси, депозити и кауције	61
3.3.17. Обавезе из пословања	62
3.3.18. Остале краткорочне обавезе	62
3.3.19. Обавезе по основу пореза на додату вредност	65
3.3.20. Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	65
3.3.21. Ванбиласна евиденција	65

3.4. Биланс успеха	66
3.4.1. Приходи од продаје производа и услуга	66
3.4.2. Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.	67
3.4.3. Други пословни приходи	67
3.4.4. Приходи од активирања учинака и робе	67
3.4.5. Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга	67
3.4.6. Набавна вредност продате робе	67
3.4.7. Трошкови материјала	68
3.4.8. Трошкови горива и енергије	69
3.4.9. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	69
3.4.10. Трошкови производних услуга	72
3.4.11. Трошкови амортизације	75
3.4.12. Нематеријални трошкови	75
3.4.13. Финансијски приходи	77
3.4.14. Финансијски расходи	77
3.4.15. Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	78
3.4.16. Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	78
3.4.17. Остали приходи	78
3.4.18. Остали расходи	79
3.4.19. Нето добитак пословања које се обуставља, ефекти промене рачуноводствене политике и исправка грешака из ранијих година	79
3.5. Извештај о осталом резултату	79
3.6. Извештај о променама на капиталу	79
3.7. Извештај о токовима готовине	79
3.8. Напомене уз финансијске извештаје	80
4. Потенцијалне обавезе	80

1. Основни подаци о субјекту ревизије

Институт за рударство и металургију, Бор (у даљем тексту: Институт), је основан Решењем Привредног суда у Зајечару Фи бр. 418/99 дана 9. фебруара 2000. године, када је извршен упис и усаглашавање аката Института са Законом о предузећима и промена назива у Рударско топионичарски басен Бор – Група Институт за бакар Бор д.о.о. Бор.

Превођење Института у Регистар привредних субјеката код Агенције за привредне регистре, извршено је Решењем Агенције за привредне регистре бр. 34975/2005 дана 8. јула 2005. године.

На основу Закључка Владе Републике Србије број 46-3615/2007 од 28. јуна 2007. године, којим је утврђен удео државне својине од 100% у средствима која користи Институт, између Републичке дирекције за имовину и Института закључен је Споразум, број 46-695/2006 од 11. јула 2007. године, о утврђивању удела државне својине у средствима која користи Институт, на основу кога је Република Србија преузела оснивачка и управљачка права сразмерно уделу државног капитала. Одлуком Владе Републике Србије, 05 Број 023-5504/2007 дана 13. септембра 2007. године, РТБ Бор Група – Институт за бакар Бор, организује се као научноистраживачка установа и послује под називом Институт за рударство и металургију, Бор, са седиштем у Бору, улица Зелени Булевар број 35, а Решењем Привредног суда у Зајечару Фи 51/07 дана 9. октобра 2007. године, извршена је регистрација промене у Институт за рударство и металургију, Бор (ИРМ) – Установа.

Претежна делатност Института је истраживање и развој у осталим техничко-технолошким наукама (шифра претежне делатности је 7219).

Поред претежне делатности Институт обавља и следеће делатности: истраживање и експериментални развој: у природно – математичким наукама, у биотехничким наукама. у мултидисциплинарним наукама и у осталим непоменути природним наукама; вађење руда обојених метала, осим руде урана и торијума; издавање часописа и сличних периодичних издања; производњу осталих неорганичних хемикалија; производњу осталих органских хемикалија; производњу племенитих метала; испитивање терена бушењем и сондирањем у геолошке сврхе; израду елабората и пројеката у вези са рударством; техничко испитивање и анализа и делатност библиотека. Институт обавља и послове спољнотрговинског промета из оквира своје делатности, у складу са законом о одлуком о оснивању.

Институт има пословну испоставу – одељење „Угаљ инжењеринг“ са седиштем у Београду, ул. Париске Комуне бр. 24, која обавља пројектовање и инжењеринг услуге у области геологије и рударства за руднике угља и неметала у складу са делатностима за које је регистрован Институт за рударство и металургију, Бор као матична институција.

На основу Одлуке Управног одбора, број IX/1, дана 4. марта 2010. године, основана је ћерка фирма Института за рударство и металургију, Бор у БИХ са седиштем у Зворнику, за обављање послова у оквиру делатности Института у својству д.о.о., сагласно закону Републике Српске, ради реализације послова на том тржишту. Решењем о регистрацији, Окружног привредног суда у Бијелини, број: 059-0-Reg-10-000 172 дана 11. маја 2010. године, извршен је упис оснивања Друштва са ограниченом одговорношћу „ИРМ – Бор“, Zvornik са седиштем у Зворнику, а као оснивач уписан је Институт за рударство и металургију, Бор са 100% учешћа у капиталу – ћерке фирме.

Пун назив: Институт за рударство и металургију, Бор

Скраћени назив: „ИРМ“, Бор

Адреса: Зелени булевар број 35, 19210 Бор,

Матични број: 07130279

ПИБ: 100627146.

Просечан број запослених на бази стања крајем сваког месеца у 2019. години био је 187 (у 2018. години 184).

2. Интерна финансијска контрола

2.1. Финансијско управљање и контрола

Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору⁶ прописана је обавеза Института да успостави систем финансијског управљања и контроле (у даљем тексту: Правилник).

У оквиру система финансијског управљања и контроле одвија се процес који је у функцији постизања циљева у области поузданог финансијског извештавања и области усклађености пословања Института са важећим законима и другим прописима. Законом о буџетском систему, у члану 80. утврђено је да систем интерних контрола обухвата: (а) финансијско управљање и контролу код корисника јавних средстава, (б) интерну ревизију и (в) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија - Централна јединица за хармонизацију.

Интерне контроле се успостављају и спроводе као систем, односно ради се о свеобухватном процесу, који утврђују руководство и запослени у Институту, и осмишљен је у циљу решавања ризика и улагања напора да би се постигле следеће опште сврхе: уредно, етичко, економично, ефикасно и ефективно пословање; испуњавање обавезе полагања рачуна; усклађеност са законима и другим прописима; обезбеђење и заштита од губитака, злоупотребе и штете.

Систем финансијског управљања и контроле чине следећи елементи: контролно окружење, управљање ризицима, контролне активности, информисање и комуникације, и праћење и процена система.

2.1.1. Контролно окружење

Контролно окружење има пресудан утицај на одлучивање и извршавање предвиђених активности и у значајној мери креира и утиче на функционисање и ефикасност укупног система интерне контроле Института. Уколико успостављени систем контроле није одговарајући и ако контролно окружење није позитивно, мање су шансе да укупни систем интерне контроле буде успешан. Фактори који се одражавају унутар контролног окружења обухватају: функције и надлежности, стил рада, методе доделе и делегирања овлашћења и одговорности, организациону структуру Института и одговарајуће субординације.

Руководство Института је одговорно за успостављање одговарајуће организационе структуре која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефективност. Укључивање највишег руководства у питања интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефективности, чиме се даје тон који одређује да ли контролно окружење доприноси ефикасном функционисању интерне контроле. Осим руководства, у осигуравању постојања и функционисања система интерне контроле своју значајну улогу имају и сви запослени.

Институт је са Синдикатом „Инжењера и техничара ИББ“ у ИРМ Бор, као репрезентативним синдикатима дана 30. октобра 2018. године закључио Колективни уговор „ИРМ“- а, Бор који је заведен под бројем 2002/18, а којим су регулисана права и обавезе запослених.

Правилником о организацији и систематизацији послова (радних места) уређена је организациона структура и опис послова који се обављају у оквиру организационих делова, односно јединица, систематизација радних места - назив и опис послова, број извршилаца за сваку врсту посла, врста и степен стручне спреме и други посебни услови за рад на тим пословима, као и друга питања од значаја за организацију и рад Института.

⁶ („Службени гласник РС“, бр. 99/11 и 106/13)

У Институту су образовани следећи организациони делови:

- 1) Директор,
- 2) Одељење за правне и економске послове,
- 3) Одељење за ИМС,
- 4) Центри:
  - (1) Угаљ инжењеринг, Београд (пројектовање лежишта угља, пројектовање лежишта неметала, инжењеринг пројекти и економска анализа пројеката);
  - (2) Пројекти, метали, минералне сировине (површинска експлоатација, подземна експлоатација, геологија, ПМС и економија инвестиција);
  - (3) МЕГА (машинство, електротехника, грађевинство и архитектура);
  - (4) Развојне технологије у металургији (топљење и рафинација племенитих метала, хидрометалургија, прећишћавање отпадних вода и соли метала);
  - (5) Лабораторије
    - (5а) ХТК лабораторије (узорковање и припрема узорака, аналитичка припрема и класирна анализа, инструментална анализа, контрола процеса РТБ-а, контрола вода, управљање отпадом, ЖЗС и климатске промене и контрола квалитета угљева);
    - (5б) ФМИ лабораторије (геомеханика тла и стена, минеролошка и петролошка испитивања, ПМС, испитивање материјала, испитивање легура и челичних ужади,
  - (6) Наука (истраживачко развојни послови, погранични пројекти ЕУ, међународни научни пројекти, библиотека и издаваштво);
  - (7) Електронско пословна информатика (софтверско програмирање и одржавање система, обрачун зарада, енергетска информатика, електронска видео информатика, обрада и штампа документације и припрема тендера).

Институт је уредио правилницима, одлукама и упутствима одређене послове из делокруга своје делатности, односно пословања, да би омогућио остваривање задатих циљева и унапређење истог.

Правилницима су уређени: организација и систематизација послова, рачуноводство и рачуноводствене политике, службена путовања, награде и друго, док је одлукама регулисана: репрезентација, висине дневница, коришћење мобилних телефона и друго.

У поступку ревизије утврђени су недостаци у функционисању система финансијског управљања и контроле који утичу на поузданост финансијског извештавања као и усклађеност пословања Института са позитивним законским прописима, и то:

- да није у 2019 и ранијих година вршио преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме, која су у употреби а немају књиговодствену вредност,

- да је, у својим пословним књигама евидентирао грађевинске објекте иако у катастру непокретности нема уписано право власништва нити друго стварно право над грађевинским објектима,

- да није, у својим пословним књигама у оквиру дугорочних финансијских пласмана, исказао учешће у капиталу Самачки смештај д.о.о., Бор,

- да није, у складу са параграфом 9 МРС 36 – Умањење вредности имовине, извршио процену надокнадивог износа потраживања, односно није извршио обезвређење потраживања за исплаћене накнаде запосленима које се рефундирају, која потичу из ранијих година и код којих је од рока за њихову наплату прошло више од годину дана,

- да није, у складу са одредбама члана 16. став 1. Закона о буџету Републике Србије за 2018., 2019. и 2020. годину, вршио расподелу 50% припадајућег дела нераспоређеног добика по завршном рачуну за 2017., 2018. и 2019. годину, није у својим пословним књигама

евидентирао обавезе за учешће Републике Србије у добитку Института и није до 30. новембра текуће године вршио уплату припадајућег дела добити у буџет Републике Србије,
- да није у складу са захтевима МРС 19 – Примања запослених, вршио резервисање за накнаде и друге бенефиције запослених.

2.1.2. Управљање ризицима

Ефикасан систем интерне контроле захтева препознавање и континуирану процену и оцењивање материјалних ризика који могу онемогућити постизање планираних циљева. Могу се разликовати нефинансијски ризици који обухватају оперативни ризик, правни ризик, ризик имица, политички ризик, као и финансијски ризици који су повезани са управљањем јавним средствима. Ризик ликвидности представља ризик неефикасног управљања приливом средстава и може имати утицаја на финансијску стабилност, неиспуњавање обавезе према добављачима, извршење планираних активности и задатака, исплату плата. Ризици могу бити присутни у готово свим аспектима рада Института, те је обавеза руководства да ове ризике континуирано процењује и истим управља, са задатком да пружи разумно уверавање да ће планирани циљеви бити остварени.

Институт поседује следеће сертификате: 1) Сертификат о акредитацији лабораторија 01-308, SRPS ISO/IEC 17025:2006(ISO/IEC 17025:2005) издат од стране Акредитационог тела Србије 5. маја 2018. године, 2) ISO 14001:2015, ISO 9001:2015 и OHSAS 18001:2007, које је издао Lloyd's Register д.о.о., Београд дана 10. маја 2018. године и 5. јуна 2018. године. Сертификат ISO 9001:2015 примењив је на следећи обим: истраживање, пројектовање и консалтинг у области рударства и металургије обојених метала; пројектовање и имплементација информационих система, укључујући индустријске системе управљања.

Руководство Института није, до краја 2019. године, усвојило стратегију управљања ризиком која представља основ за идентификовање ризика, те њихову процену и контролу у складу са чланом 6. став 2. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

2.1.3. Контролне активности

Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство у писаном облику, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења могућих ризика који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем донетог буџета и планираних активности, задатака и програма. Политиком се дефинише шта треба радити, док поступци служе за спровођење дефинисане политике. Контролним поступцима имплементирају се контролне политике путем специфичних и рутинских задатака којим се обухватају основне функције контролних активности које треба да буду одвојене и адекватно надгледане, а то су: сегрегација дужности; ауторизација, овлашћење и одобравање; систем дуплог потписа; адекватно документовање; правила за приступ средствима и информацијама; и интерна верификација и поуздано извештавање.

Контролне активности могу бити превентивне и корективне. Превентивне контроле представљају проактивне контроле које се одвијају истовремено са извршавањем трансакције и имају задатак да спрече настанак или деловање одређене неправилности, грешке или другог облика деформације. Корективне контроле представљају контроле које се одвијају накнадно, након завршетка пословне трансакције и имају задатак да открију и искажу деловање одређене неправилности, грешке или другог облика настале деформације - с циљем да се утврде и елиминишу њене негативне последице и да се њено деловање спречи у наредном периоду.

У поступку ревизије утврђено је да руководство Института није усвојило писане политике и процедуре које би пружиле разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво дефинисан у процедурама за управљање ризиком у складу са чланом 7. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

2.1.4. Информисање и комуникација

За успешно финансијско управљање и контролу од битног значаја је успостављање адекватног информационог система и ефективно комуницирање на свим хијерархијским нивоима корисника јавних средстава.

Рачуноводствени систем представља основну претпоставку за ефикасно функционисање система рачуноводног информисања. Њега чине запослени, сви предвиђени поступци, технички уређаји и успостављене евиденције за стварање рачуноводствене информације, као и пренос информација до доносиоца одлука, корисника услуга и шире јавности. Све релевантне информације о битним интерним и екстерним догађајима и активностима, у финансијском и нефинансијском облику треба идентификовати, прикупити, обрадити и на одговарајући начин саопштити.

Институт је успоставио пословни информациони систем РИС ИРМ који је развијан од стране запослених у Центру за пословну електронску информатику. Систем је инсталиран на бази ORACLE 11g XE. На основу Потврде Завода за интелектуалну својину Републике Србије, 990 број 2020/2321 А-0111/2020 дана 29. маја 2020. године, информациони систем РИС ИРМ, је унет у евиденцију ауторских дела и предмета сродних права под називом „RIS IRM, Poslovni informacioni system RIS, ERP system RIS“. Пословни информациони систем РИС ИРМ, обезбеђује аутоматизовано праћење пословања Института и омогућава контролу, анализу и управљање свим пословним и новчаним токовима. РИС аутоматизује целокупни пословни процес – од планирања, преко извршења, до праћења и интеграције свих материјалних и финансијских токова предузећа. У локалну рачунарску мрежу повезани су рачунари на којима је инсталиран пословни информациони систем РИС ИРМ који обухвата следеће модуле: шифарски систем, кадровска евиденција, набавка, продаја, финансијска оператива – платни промет, обрачун ПОПДВ и ПДВ, материјално књиговодство, књиговодство основних средстава, алат и ситан инвентар, финансијско књиговодство, план и анализа, праћење производње путем радних налога, као и обрачун зарада и накнада зарада.

Поред наведеног Институт користи лиценцирани софтверски пакет: MS Windows, MS Office, Data Base Management, GEMCOM v 6.1.4.; MINEX v 5.2.1.; MINESCHED, WHITTLE Four X.

Правилником о организацији и систематизацији радних места, систематизован је Центар за пословну електронску информатику, који је поред израде софтверских решења и њихово одржавање задужен за безбедно и исправно функционисање интегралног информационог система, као и за складиштење и чување података.

2.1.5. Праћење и процена система

Праћење и процена система подразумева континуирани процес надгледања финансијског управљања и контроле његове адекватности, функционалности, као и одговарајуће дизајнирање, са циљем побољшања његове ефикасности. Праћење и процена система се изводи на неколико начина: текућим увидом, самопроцењивањем и интерном ревизијом.

Налаз: У поступку ревизије утврђено је да руководство Института:

- није усвојио стратегију управљања ризиком која представља основ за идентификовање ризика, те њихову процену и контролу у складу са чланом 6. став 2. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

- није усвојио писане политике и процедуре које би пружиле разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво дефинисан у процедурама за управљање ризиком у складу са чланом 7. став 1. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

- није доставио Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2019. годину Министарству финансија – Централна јединица за хармонизацију, чиме није поступио у складу са чланом 13. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Ризик: Неадекватан систем финансијског управљања и контроле може да доведе до потешкоћа или поремећаја у пословању Института, односно може угрозити остваривање основних циљева Института на ефикасан и економичан начин.

Препорука број 1: Препоручује се Институту да успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који подразумева и: Усвајање стратегије управљања ризиком (у циљу идентификовања, процене и контроле над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу имати супротан ефекат на остваривање циљева корисника јавних средстава и са задатком да пружи разумно уверавање да ће циљеви бити остварени); Усвајање писаних политика и процедура за управљање ризиком и контролу њихове примене, са циљем да се ризици ограниче на прихватљив ниво.

2.2. Интерна ревизија

Одредбама члана 82. Закона о буџетском систему прописана је обавеза успостављања интерне ревизије код корисника јавних средстава.

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, прописани су модели успостављања интерне ревизије код корисника јавних средстава.

Одредбама члана 3. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, прописано је да се интерна ревизија успоставља на један од следећих начина:

(1) организовањем посебне функционално независне организационе јединице за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава;

(2) организовањем заједничке јединице за интерну ревизију на предлог два или више корисника јавних средстава, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија;

(3) обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије другог корисника јавних средстава, на основу споразума, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија.

С обзиром да Институт у 2019. години није имао више од 250 запослених, није био у обавези да успостави посебну организациону јединицу за интерну ревизију.

Институт није организовао интерну ревизију на један од начина предвиђених чланом 3. став 1. тачке 2) и 3) Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору

Правилником о организацији и систематизацији послова у Институту није систематизовано радно место интерног ревизора.

Налаз: Институт није организовао интерну ревизију на један од начина предвиђених чланом 3. став 1. тачке 2) и 3) Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору (путем заједничке јединице за интерну ревизију на предлог два или више корисника јавних средстава, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија или обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије другог корисника јавних средстава, на основу споразума, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија), а нема ни интерног ревизора како је предвиђено чланом 3. став 2. истог правилника.

Ризик: Неуспостављање интерне ревизије на један од прописаних начина негативно утиче на целокупан систем интерне финансијске контроле, што може довести до одлагања процеса унапређења пословања, као и немогућности раног откривања процедура које је потребно унапредити у функцији ефикаснијег пословања.

Препорука број 2: Препоручује се Институту да предузме активности на успостављању интерне ревизије на један од начина прописаних Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

3. Финансијски извештај

3.1. Основ за састављање и презентацију финансијских извештаја

Вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја Институт врши у складу са Законом о рачуноводству, Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ), Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике, Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике.

Међународни стандарди финансијског извештавања у смислу наведеног закона су: Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја, Међународни рачуноводствени стандарди (МРС), Међународни стандарди финансијског извештавања (МСФИ) и Међународни стандард финансијског извештавања за мала и средња правна лица (МСФИ за МСП) и са њима повезана тумачења, накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, чији је превод утврдило и објавило Министарство надлежно за послове финансија.

Финансијски извештаји су исказани у хиљадама динара (РСД).

Финансијски извештаји Института за 2019. годину усвојени су 29. јула 2020. године Одлуком Управног одбора број 2034/20.

3.2. Рачуноводствене политике и рачуноводствене процене

Рачуноводствене политике су специфични принципи, основе, конвенције, правила и праксе усвојене за састављање и презентацију финансијских извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ).

Приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину, Институт је применио рачуноводствене политике дефинисане Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама од 31. децембра 2016. године. Усвојене рачуноводствене политике односе се на признавање, мерење и процењивање средстава, обавеза, прихода и расхода и исте су примењиване при припремању, презентацији и обелодањивању финансијских извештаја.

У складу са одредбма члана 6. Закона о рачуноводству⁷ Институт је разврстан у средње правно лице, а у складу са одредбама члана 21. став 2. истог закона, усвојеним рачуноводственим политикама Институт се определио за примену МСФИ/МРС.

Пословни догађаји чије рачуноводствено обухватање није посебно уређено овим правилником, евидентирају се у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ).

3.2.1. Нематеријална улагања

Дефиниција

Нематеријална имовина је немонетарна имовина без физичке суштине, која се може идентификовати, а која се поседује ради коришћења у производњи или снабдевању робом и услугама, у сврхе изнајмљивања или за административне сврхе.

Средство испуњава критеријум идентификовања када: а) је издвојиво, односно уколико се може одвојити или издвојити из Института и продати, пренети, лиценцирати, изнајмити или разменити, било одвојено или заједно са повезаним уговорима, имовином или обавезама или б) настаје по основу уговорних или законских права, без обзира на то да ли су та права преносива или одвојена од правног лица или од других права или обавеза.

Признавање

Нематеријална улагања која испуњавају наведене услове, почетно се вреднују по набавној вредности.

Издаци по основу истраживања признају се као трошак у периоду у коме настану. Трошкови настали на развоју неког пројекта (који се односе на пројектовање и тестирање нових или унапређених производа) признају се као нематеријална улагања уколико су испуњени следећи критеријуми: а) технички је изводљиво комплетирање улагања тако да буде расположивио за употребу или продају, б) постоји намера руководства да комплетира нематеријално улагање и да исто користи или прода, в) постоји могућност коришћења или продаје нематеријалног улагања; г) могуће је демонстрирати како ће нематеријално улагање генерисати вероватне економске користи у будућности; д) расположиви су адекватни технички, финансијски и остали ресурси потребни за финализацију развоја, употребе или продаје нематеријалног улагања и њ) трошак који се приписује нематеријалном улагању у току његовог развоја може поуздано да се утврди.

Остали трошкови развоја који не испуњавају наведене критеријуме признају се као трошак у периоду у коме настану. Трошкови развоја који су првобитно признати као трошкови не могу се признати као средство у наредном периоду.

Трошкови развоја који су капитализовани исказују се као нематеријално улагање и отписују се од момента када је средство оспособљено за употребу применом пропорционалне методе, током њиховог корисног века употребе.

⁷ („Службени гласник РС“, број 62/2013)

Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих приликом стицања и стављања софтвера у употребу.

Издаци везани за развој или одржавање компјутерских софтверских програма признају се као трошак у периоду када настану.

Издаци директно повезани са идентификованим и уникатним софтверским производима које контролише привредно друштво и који ће вероватно генерисари економску корист већу од трошкова дуже од годину дана, признају се као нематеријална имовина.

Вредновање након почетног признавања (по моделу набавне вредности)

Након почетног признавања, нематеријална имовина се преноси по својој набавној вредности умањеној за акумулирану исправку вредности и акумулиране губитке од умањења вредности.

Амортизација

Нематеријална имовина са ограниченим веком употребе амортизује се на системској основи током процењеног корисног века употребе, применом пропорционалне методе. Процењени корисни век употребе нематеријалне имовине по потреби се преиспитује на датум биланса. У случају да су новопроцењена очекивања знатно различита од претходних процена, методе и стопе амортизације се прилагођавају за текући и будуће периоде. Процењени корисни век употребе изражава се годишњим стопама амортизације. За нематеријална улагања чије је време коришћења утврђено уговором, стопа амортизације проистиче из уговора.

Нематеријалан имовина за коју се процени да има неограничени век трајања не подлежу обавези обрачуна амортизације.

Искњижавање (повлачење из употребе и отуђење)

Нематеријална имовина се искњижава из пословних књига у моменту отуђења или када се трајно повлаче из употребе, а од њиховог расходања се не очекује никаква економска корист.

Добици или губици који настају повлачењем из употребе или његовим расходањем утврђују се као разлика између процењене нето добити од располагања тим средствима и његове књиговодствене вредности и признају се као расход или приход периода у ком су настали.

3.2.2. Некретнине, постројења и опрема

Признавање

Некретнине, постројења и опрема су материјалне ставке које се држе ради коришћења у пословне и у административне сврхе и за које се очекује да се користе дуже од једног обрачуноског периода. Набавна вредност, односно цена коштања неке ставке некретнина, постројења и опреме признаје се као средство ако су испуњени следећи услови: ако је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим средством притицати у Институт и ако се набавна вредност, односно цена коштања средства може поуздано утврдити.

Као опрема признају се материјална ставке које испуњавају наведене услове, ако је појединачна набавна вредност у време набавке већа од месечне просечне бруто зараде по запосленом у Републици Србији, према последњем званичном објављеном податку, као и уколико се процени да је материјално средство важно за пословање и евентуалне могућности отуђења истог.

Вредновање приликом почетног признавања (елементи набавне вредности / цене коштања)

Набавна вредност / цена коштања некретнина, постројења и опреме садржи следеће: фактурну вредност (у коју су укључене увозне таксе и порези који се не могу рефундирати,

умањена за све врсте попушта), све трошкове који се могу директно приписати довођењу средстава на локацију и стање које је неопходно да би оно функционисало на начин како то очекује руководство, као и све иницијално процењене трошкове демонтаже, уклањања средстава и обнове подручја на коме је средство смештено, што представља обавезу која је наметнута Институту приликом његовог стицања или у току његове употребе.

Накнадни издаци

Накнадни издаци за некретнине, постројења и опрему признају се као средство само када се тим издацима побољшава стање средстава изнад његовог првобитног стандардног учинка (продужење корисног века трајања, повећање капацитета, унапређење квалитета производа по основу извршене надоградње машинских делова, увођење нових производних процеса којима се смањују трошкови пословања и др.).

Свакодневно одржавање средстава у које спадају трошкови сервисирања, техничког одржавања, мање поправке и сл. Не повећавају вредност средстава, већ представља расход периода.

Када накнадни издаци подразумевају замену значајних резервних делова, трошак резервног дела укључује се у дњигодствену вредност средстава, у моменту када ти трошкови настану, под условом да резервни део испуњава опште услове за признавање средстава у складу са МРС.

Вредновање након почетног признавања (по моделу набавне вредности)

За вредновање постројења и опреме након почетног признавања примењује се модел набавне вредности, у складу са МРС 16.

Према моделу набавне вредности, након почетног признавања, некретнине, постројења и опрема евидентирају се по набавној вредности, умањеној за укупну акумулирану исправку вредности по основу амортизације и акумулиране губитке од умањења вредности.

Амортизација некретнина, постројења и опреме

Некретнине, постројења и опрема амортизују се на системској основи током процењеног корисног века употребе. Корисни век употребе сваке појединачне ставке некретнине, постројења и опреме процењује комисија коју именује директор Института. За некретнине, постројења и опрему који се вреднују по моделу набавне вредности, основицу за обрачун амортизације чини набавна вредност, умањена за процењену резидуалну вредност тог средства.

Резидуална (преостала) вредност средстава је процењени износ који би био примљен данас ако би средство било отуђено, после умањења за процењене трошкове продаје, под претпоставком да је средство већ за крају свог корисног века и у стању које се очекује на крају његовог корисног века. Резидуална вредност се утврђује ако је процењени век употребе средстава краћи од његовог економског века употребе и ако је износ резидуалне вредности материјално значајан. Ако је резидуална вредност материјално безначајна, сматра се да је једнака нули. Резидуалну вредност средстава на дан његове набавке процењује се комисија коју именује директор Института.

Процењени корисни век употребе средстава и његова резидуална вредност по потреби се преиспитују, па ако су очекивања значајно различита од претходних процена, методе и стопе амортизације се прилагођавају. Прилагођене стопе и метод амортизације примењују се за текући и будуће периоде, а износ који се амортизује усклађује се у складу са прерачунатом резидуалном вредношћу.

За некретнине, постројења и опрему користе се следећи корисни век употребе и стопе амортизације:

Опис	Корисни век трајања (у годинама)	Стопе амортизације
Грађевински објекти	од 30 до 50	од 2% до 3%
Машине и опрема	од 5 до 20	од 5% до 20%
Моторна возила	од 4 до 7	од 14% до 25%
Намештај и уређаји	од 5 до 10	од 10% до 20%
Канцеларијска опрема	од 5 до 14	од 7% до 20%
Опрема за научноистраживачку делатност	од 3 до 20	од 5% до 30%

Обрачун амортизације почиње од наредног месеца по истеку месеца у којем је ставка некретнина, постројења и опреме стављена у употребу, односно постала расположива за употребу. Амортизација се обрачунава и када се ставка некретнине, постројења и опреме не користи, осим уколико је рекласификована као стално средство намењено продаји.

Обрачун амортизације престаје када се ставка некретнине, постројења и опреме искњижи, као и када се рекласификује као стално средство намењено предаји, у складу са одговарајућим одредбама овог правилника.

Трошак амортизације за сваки период признаје се као расход периода, осим уколико није укључен у књиговодствену вредност другог средства.

Искњижавање (повлачење из употребе и отуђење)

Некретне, постројења и опрема искњижавају се из пословних књига у моменту отуђења или када се трајно повлаче из употребе, а од њиховог расходања се не очекују никакве будуће економске користи.

Губици или добици који настану повлачењем неког средства из употребе или његовим расходањем утврђују се као разлика нето прихода од отуђења средства, уколико их има и његове књиговодствене вредности признају се као приход периода у коме су настали.

Некретнине, постројења и опрема која су у складу са МСФИ 5 – Стална средства намењена продаји и пословања која престају, испуњавају критеријуме да буду класификована као стална средства намењена продаји рекласификују се као обртна имовина, а вреднују се у складу са одредбама овог правилника који се односе на средства намењена продаји.

3.2.3. Алат и инвентар

Алат и инвентар за који се очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода признају се и вреднују на начин утврђен за некретнине, постројења и опрему.

Алат и инвентар који не задовољавају наведене услове, признају се као залихе.

3.2.4. Лизинг

Међународни рачуноводствени стандард се примњује у рачуноводственом обухватању свих лизинга осим: а) уговора о лизингу који се односе на истраживање или коришћење минерала, нафте, природног гаса и сличних нерегенеративних ресурса; б) уговора о лиценцама за предмете као што су филмови, видео записи, представе, рукописи, патенти и ауторска права. Овај стандард се такође не примењује као основа за одмеравање: а) некретнина које држи корисник лизинга, а које се евидентирају као инвестиционе некретнине (МРС 40 – Инвестиционе некретнине); б) инвестиционе некретнине које је давалац лизинга обезбедио по основу уговора о пословном лизингу (МРС 40).

Приликом почетног признавања, предмет лизинга се признаје као средство у висини набавне вредности.

Елементи набавне вредности опреме узете у финансијски лизинг јесу вредност предмета лизинга и други иницијални директни трошкови који се могу директно приписати активностима лизинга, као што су транспортни трошкови, трошкови одобрења захтева, трошкови монтаже, трошкови правне помоћи и консултација и сл.

Лизинг накнада (камата) признаје се као расход у току трајања уговора о лизингу.

Амортизација опреме прибављене путем уговора о финансијском лизингу врши се у складу са политиком амортизације средстава која су у власништву.

3.2.5. Инвестиционе некретнине

Признавање

Инвестиционе некретнине представљају некретнине (земљиште или зграде – или део зграде или оба) које власник држи ради остваривања прихода од издавања у закуп или ради увећања вредности капитала или ради једног и другог у складу са МРС 40 – Инвестиционе некретнине. Под инвестиционим некретнинама не подразумевају се некретнине које се држе ради коришћења у производњи или набавци добара или услуга или у административне сврхе, као и некретнине које се држе ради продаје у редовном процесу пословања.

Инвестиционе некретнине се почетно признају по набавној вредности која се састоји од набавне цене увећане за зависне трошкове набавке, а умањене за било какве трговинске попусте и рабате. Инвестиционе некретнине израђене у сопственој режији почетно се признају у висисни цене коштања.

Након почетног признавања инвестиционе некретнине се вреднују по моделу фер вредности и не подлежу обавези обрачуна амортизације, као ни утврђивању евентуалног обезвређења.

Фер вредност инвестиционих некретнина је њихова тржишна вредност која се одређује путем процене извршене од стране квалификованих екстерних проценитеља, на основу цене са активног тржишта.

Добици или губици настали због промена фер вредности инвестиционих некретнина, признају се као приход, односно расход периода.

Када се инвестиционе некретнине дају у закуп заједно са опремом, ако је вредност те опреме укључена у фер вредност инвестиционих некретнина, опрема се исказује као посебно средство.

Накнадни издаци

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти привредном друштву и да могу поуздано да се утврде. Трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану.

Престанка признавања

Када инвестициону некретнину започне да користи Институт, она се рекласификује на некретне, постројења и опрему и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

3.2.6. Уговори о изградњи

Уговор о изградњи представља уговор посебно закључен за изградњу једног средства или комбинације средстава која су тесно међусобно повезана или међузависна у смислу њиховог пројектовања технологије и функције или крајње анмене или употребе.

Признавање прихода и расхода по основу уговора

Трошкови уговора се признају у периоду када настану.

Када се исход уговора о изградњи не може поуздано проценити, приход по основу уговора се признаје само до износа насталих трошкова из уговора за које је вероватно да ће бити надокнађени.

Када се уговор о изградњи може поуздано проценити и када постоји вероватноћа да ће уговор бити профитабилан, приход по основу уговора се признаје у периоду важења уговора. Када је вероватно да ће укупни трошкови уговора бити већи од укупног прихода по уговору, очекивани губитак се одмах признаје као расход.

Одступања од уговореног посла, потраживања и стимулације укључују се у приходе по основу уговора у мери у којој су иста уговорена са купцем и у мери у којој их је могуће поуздано одмерити.

Институт користи „метод степена довршености“ како би се утврдио одговарајући износ који треба признати у датом периоду. Степен довршености изградње се утврђује из односа укупно процењених трошкова уговора насталих до краја обрачунског периода и укупно процењених трошкова по сваком уговору.

Трошкови у вези са будућим активностима по уговору настали током године искључују се из трошкова уговора при утврђивању степена довршености изградње. Они су приказани као залихе, аванси или остала средства, у зависности од њихове природе.

Као средство признаје се бруто износ који Институт потражује од извршиоца уговорених послова по свим уговорима чије је извршење у току, а за које је збир насталих трошкова и признате добити (умањен за признате губитке) већи од сукцесивно фактурисаних износа. Сукцесивно фактурисани износ које купци још нису платили и гарантни депозит укључени су у позицију потраживања по основу продаје и друга потраживања.

Као обавеза признаје се бруто износ који Институт дугује наручиоцу уговорених радова по свим уговорима чије је извршење у току за које је сукцесивно фактурисање премашило настале трошкове увећане за признату добит (умањено за признате губитке).

3.2.7. Стална средства намењена продаји

Стално средство (или расположива група) класификује се као стално средство намењено продаји ако се његова књиговодствена вредност може првенствено повратити кроз продајну трансакцију, а не кроз наставак коришћења.

Да би средство било класификовано као стално средство намењено продаји потребно је да буду испуњени следећи услови: а) средство мора бити доступно за моменталну продају у свом тренутном стању; б) продаја средства мора бити вероватно у року од једне године од дана признавања средства као сталног средства намењеног продаји, што подразумева постојање плана продаје или одлуке о продаји средства. Да би продаја средства била вероватна, мора постојати тржиште за то средство, а понуђена цена мора бити разумно утврђена, тако да омогућава продају средства у року од годину дана.

Средство које је отписано (амортизовано), односно средство чија је неотписана (садашња, односно књиговодствена) вредност безначајна неће бити призната као средство намењено продаји.

Вредновање

Стална средства која су призната као средства намењена продаји вреднују се по нижој вредности од: књиговодствене (садашње) вредности и фер вредности умањене за трошкове продаје.

Књиговодствена вредност представља вредност по којој се средство води у пословним књигама у моменту његове рекласификације као средство намењено продаји.

Фер вредност је тржишна вредност на дан продаје. Трошкови продаје су трошкови који се могу директно приписати продаји средства и који не обухватају финансијске трошкове и

трошкове пореза. Трошкови продаје утврђују се према вредности у моменту процене, а не према висини која се очекује у моменту будуће продаје.

Ако је књиговодствена вредност нижа од процењене фер вредности умањене за трошкове продаје, вредност по којој се стално средство намењено продаји вреднује у пословним књигама остаје непромењена. Међутим, ако је књиговодствена вредност већа од фер вредности умањене за трошкове продаје, књиговодствену вредност треба да се коригује и сведе на износ фер вредности умањене за трошкове продаје. Разлика између више књиговодствене вредности и ниже фер вредности признаје се као расход периода и то као расход по основу обезвређења.

Амортизација

По истеку месеца у којем је стално средство рекласификовано као стално средство намењено продаји, обуставља се обрачун амортизације.

Промена плана продаје

Уколико стално средство рекласификовано као стално средство намењено продаји на датум биланса стања још увек није продато, врши се преиспитивање да ли су и даље испуњени услови да средство буде класификовано као стално средство намењено продаји.

Ако више нису задовољени критеријуми за класификацију средства као сталног средства намењеног продаји, врши се рекласификација на стално средство које се користи за обављање делатности. У овом случају, стално средство треба да буде вредновано по нижој вредности од: а) његове књиговодствене вредности пре него што је средство класификовано као оно које је намењено продаји, услађено за амортизацију и обезвређење које би било признато да средство никада није ни било класификовано као обртна имовина тј. стално средство намењено продаји; б) његове надокнадиве вредности на датум одлуке да се стално средство не продаје.

3.2.8. Хартије од вредности

Хартије од вредности класификују се као: а) хартије од вредности по фер вредности кроз биланс успеха; б) као хартије од вредности које се држе до доспећа и в) хартије од вредности расположиве за продају.

Директор Института врши класификацију хартија од вредности при иницијалном признавању.

Хартије од вредности по фер вредности кроз биланс успеха

Хартије од вредности које су класификоване као хартије од вредности по фер вредности кроз биланс успеха приликом почетног признавања вреднују се по фер вредности, с тим што се трошкови трансакције не укључују у њихову вредност, већ се признају као трошак периода.

Најмање на сваки датум биланса стања утврђује се фер вредност, а ефекат по основу промене фер вредности признаје се у билансу успеха као приход или расход периода.

Хартије од вредности које се држе до доспећа

Хартије од вредности које се држе до доспећа, попут благајничких записа, комерцијалних записа, есконтованих меница и обавница у иностраној валути које потичу од старе девизне штедње, су недериватна финансијска средства са фиксном или одређивом исплатом и фиксним доспећем за које руководство има намеру и могућност да држи до доспећа. У случају да Институт одлучи да прода више од безначајне суме ових средстава која држи до доспећа, цела категорија се рекласификује као расположива за продају.

Хартије од вредности које се држе до доспећа класификују се као дугорочна средства, осим ако су рокови доспећа краћи од 12 месеци од датума биланса када се класификују као краткорочна средства.

Хартије од вредности које се држе до доспећа исказују се по амортизованој вредности применом методе ефективног приноса. Амортизована вредност обрачунава се узимањем у обзир свих дисконта или премија при куповини у току периода доспећа.

Износ губитка услед обезвређења хартија од вредности које се држе до доспећа обрачунава се као разлика између књиговодствене вредности улагања и тренутне вредности очекиваних токова готовине, есконтованих по оригиналној каматној стопи и исказује се у билансу успеха.

Хартије од вредности расположиве за продају

Хартије од вредности расположиве за продају су хартије за које постоји намера да се држе током неодређеног временског периода, које могу да се продају према потребама за ликвидношћу или због промена каматне стопе, промена девизног курса или промена цене капитала.

Хартије од вредности расположиве за продају иницијално се признају по фер вредности, увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховом стицању. Финансијска средства расположива з продају накнадно се вреднују по фер вредности, осим уколико се фер вредност не може поздано утврдити. Промене фер вредности финансијских средстава које су класификоване као расположиве за продају признају се у капитал, у оквиру нереализованих добитака / губитака по основу хартија од вредности. У случају да се фер вредност не може поуздано утврдити, вредновање се врши по набавној вредности. Када се ове хартије од вредности отуђе или када им се умањи вредност, акумулиране корекције фер вредности признате у оквиру капитала евидентирају се у билансу успеха као добици или губици од улагања у хартије од вредности.

Фер вредност хартија од вредности које се котирају на берзи заснива се на текућим ценама понуде. Уколико тржиште неког финансијског средства није активно за хартије од вредности које се котирају, Институт утврђује фер вредност техникама процене. То укључује примену недавних, а уз што мање могуће ослањање на информације карактеристичне за Институт трансакција између независних странака, позивање на друге инструменте који су суштински исти, анализу дисконтованих новчаних токова и опцију формирања цена максималним коришћењем информација са тржишта.

3.2.9. Залихе

Залихе обухватају: основни и помоћни материјал који ће бити искоришћен у процесу производње; недовршене производе чија је производња у току; готове производе и робу која се набавља и држи ради продаје, укључуј, грађевинске објекте и остале некретнине) прибављене ради даље продаје. ући и некретнине (земљиште).

Залихе материјала

Залихе материјала које се набављају од добављача приликом признавања вреднују се по набавној вредности. Залихе материјала настале као сопствени учинак Институт вреднује по цени коштања. Залихе материјала које се набављају од добављача вреднују се по набавној вредности. Набавну вредност материјала поред фактурне вредности добављача, чине и директни зависни трошкови набавке, умањени за попусте и рабате.

Обрачун излаза (утрошка) залиха материјала врши се по методи просечне пондерисане цене. Утврђивање пондерисане просечне цене врши се после сваког новог улаза материјала.

Залихе недовршене производње и готових производа

Приликом почетног признавања вреднују се по цени коштања, а на датум биланса по цени коштања или по нето продајној вредности ако је нижа.

Цену коштања чине:

- цена метала,
- материјални трошкови рафинације и
- трошкови зарада.

У вредност залиха недовршене производње и готових производа се не укључују, веће представљају расходе периода у коме су настали следећи трошкови: општи административни трошкови, који не доприносе довођењу залиха на садашње место и у садашње стање; трошкови амортизације и одржавања сталних средстава која нису укључена у процес производње; трошкови маркетинга, рекламе, продаје, дистрибуције и репрезентације; трошкови чланарина; трошкови истраживања и развоја осим када се односе на дизајн и конструкцију предмета намењених продаји; трошкови продаје и трошкови позајмљивања.

Отписивање залиха недовршене производње, односно готових производа врши се за сваки производ посебно.

Излаз залиха недовршене производње и готових производа утврђују се по методи пондерисане просечне цене. Утврђивање пондерисане просечне цене врши се после сваког новог улаза залиха недовршене производње, односно готових производа.

Учешће у цени коштања залиха недовршене производње и готових производа материјала тј. племенитих метала износи преко 95% и зато се приликом одређивања цене коштања узимају званичне берзанске цене племенитих метала.

Нето продајна вредност залиха недовршене производње и готових производа формира се на бази званичне цене племенитих метала на берзи тј. на светском тржишту племенитих метала на дан који је прецизиран за сваку испоруку појединачно (најчешће је то дан фактурисања).

Залихе робе

Залихе робе које се набављају од добављача приликом признавања вреднују се по набавној вредности. Залихе робе које се набављају од одбављача вреднују се на датум биланса по набавној вредности или по нето продајној вредности, ако је нижа.

Набавну вредност робе, поред фактурне вредности добављача, чине и директни зависни трошкови набавке, умањени за попусте и рабате. Директним зависним трошковима набавке сматрају се: царина и друге увозне дажбине; трошкови превоза до сопственог складишта, укључујући превоз сопственим средствима по цени коштања која не може бити већа од тржишне вредности; шпедитерске и посредничке услуге и други трошкови који настају како би се залихе довеле у стање и на локацију које је руководство предвидело.

Нето продајна вредност представља процењену продајну вредност умањену за процењене трошкове продаје. Процењени трошкови продаје залиха робе, за потребе свођења ових залиха на нето продајну вредност, утврђују се на бази искуственог вишегодишњег учешћа ових трошкова у приходима од продаје робе.

Утврђивање нето продајне вредности врши се за сваку ставку залиха робе посебно. Процену нето продајне вредности залиха робе врши посебна комисија коју образује директор Института.

Обрачун излаза (продаје) залиха робе, врши се по методи пондерисане просечне цене. Утврђивање пондерисане просечне цене робе врши се после сваког улаза залиха. Залихе робе воде се по продајним ценама, обрачун разлике у цени врши се тако да вредност излаза робе и вредност робе на залихама буде исказана по методи просечне пондерисане цене.

3.2.10. Потраживања од купаца

Потраживања од купаца по основу продаје производа и робе и пружања услуга признају се на дан израде фактуре, односно када је: заснован дужничко-поверилачки односи, што подразумева да су производи или роба испоручени или да је услуга извршена; извршен обрачун испоруке (фактура, рачун, обрачун, уговор, привремена ситуација).

Потраживања од купаца из иностранства почетно се вреднују у противвредности иностране валуте, према девизном курсу на дан фактурисања. За ефекат промене девизног курса од датума трансакције од датума наплате, као и на сваки датум биланса стања, утврђују се курсне разлике, које се евидентирају као приход, односно расход периода.

Обезвређење по основу умањења вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Институт неће бити у стању да наплати све износе које потражује на основу првобитно уговорених услова. Ризик наплате сваког појединачног материјално значајног потраживања процењује руководство Института. Приликом процене ризика наплате потраживања руководство разматра следеће индикаторе:

- постојање значајних финансијских тешкоћа дужника или емитената који су довели до протекла рок од 60 дана од рока за њихову наплату;
- застој у отплати обавеза дужника који није привременог карактера и не постоје наговештаји скорог отклањања ових застоја од стране дужника;
- финансијске тешкоће дужника доводе до тога да Институт одобрава повластице дужнику за отплату дуга које превазилазе уобичајене пословне односе овог типа и
- постоје могућности стечаја дужника.

Индириктан отпис, односно исправка вредности потраживања од купаца на терет расхода периода преко рачуна исправке вредности врши се на основу процене руководства за свако појединачно потраживање од купаца код којих је од рока за њихову наплату прошло најмање 60 дана.

Одлуку о индириктном отпису односно исправци вредности потраживања од купаца преко рачуна исправке вредности доноси овлашћеног лице Института.

Директан отпис потраживања од купаца на терет расхода периода се врши уколико је ненеплативост извесна и документована, ако је потраживање претходно било укључено у приход Института.

Потраживање од купаца у земљи са уговореном валутном клаузулом почетно се вреднује у противвредности иностране валуте према уговореном девизном курсу на дан трансакције. За ефекте промене девизног курса од датума трансакције до датума наплате, као и на сваки датум биланса стања утврђују се ефекти валутне клаузуле, који се евидентирају као приход, односно расход периода.

3.2.11. Обавезе

Обавезе представљају: а) дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима и правним лицима са узајамним учешћем, дугорочни кредити, обавезе по дугорочним хартијама од вредности и остале дугорочне обавезе); б) краткорочне финансијске обавезе (обавезе према повезаним правним лицима и правним лицима и остале краткорочне финансијске обавезе); в) краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања); г) остале краткорочне обавезе.

Краткорочним обавезама сматрају се обавезе за које се очекује да ће бити измирене у току уобичајеног пословног циклуса и које доспевају за измирење у року од два месеца од датума биланса стања. Све остале обавезе сматрају се дугорочним обавезама.

Део дугорочних обавеза које доспевају за плаћање у периоду од годину дана од дана састављања финансијских извештаја исказују се као краткорочне обавезе.

Обавеза се признаје када је вероватно да ће одлив ресурса који садржи економске користи имати за резултат измирење садашње обавезе и да износ за измирење може поуздано да се одмери.

Приликом почетног признавања обавезе се вреднују по набавној вредности која представља фер вредност надокнаде примењене на њу. Обавезе у страниој валути, односно обавезе са валутном клаузулом, утврђују се на дан састављања финансијских извештаја по средњем, односно уговореном курсу стране валуте на дан састављања финансијских извештаја. Разлике које се том приликом обрачунавају обухватају се као расходи и приходи периода.

Престанка или умањење обавезе по основу застарелости, ванпарничног поравнања, одрицањем поверилаца или губљењем права поверилаца врши се директним отписивањем у корист прихода.

3.2.12. Порез на добит

Текући порез

Текући порез на добит се обрачунава на датум биланса на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије. Текући порез је износ обрачунатог пореза на добит за плаћање који је утврђен у пореској пријави за порез на добит у складу са пореским прописима. Износ текућег пореза утврђује се пре коначног састављања финансијских обавеза.

Одложена пореска средства по основу неискоришћених пореских губитака

Одложено пореско средство по основу неискоришћених пореских губитака признаје се само уколико руководство процени да ће у наредним периодима Институт имати опоревиву добит која ће моћи да буде умањена по основу неискоришћених пореских губитака.

Књиговодствена вредност одложених пореских средстава разматра се на сваки датум биланса стања. Уколико се на дан биланса стања процени да више није вероватно да ће постојати довољно опорезиве добити на чији терет ће моћи да се искористе пренети губици, врши се укидање одложених пореских средстава или умањење до износа за који постоји вероватноћа да ће постојати довољно опорезиве добити.

Одложени порез

Одложени порез на добит се укалкулисава у пуном износу, коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у финансијским извештајима у складу са МРС 12- Порез на добит.

Одложене пореске обавезе по основу средстава која подлежу амортизацији

Одложене пореске обавезе признају се увек када постоји опорезива привремена разлика између књиговодствене вредности средстава која подлежу обавези амортизације и њихове пореске основице. Опорезива привремена разлика постоји када је књиговодствена вредност средстава већа од његове пореске основице.

Опорезива привремена разлика утврђује се на датум биланса стања, након обрачуна рачуноводствене и пореске амортизације за пословну годину за коју се састављају финансијски извештаји.

Износ одложене пореске обавезе утврђује се применом прописане пореске стопе пореза на добит на износ опорезиве привремене разлике. За стална средства за која се обрачун амортизације врши по амортизационим групама, привремена разлика се утврђује на нивоу групе средстава.

На сваки датум биланса стања одложене пореске обавезе се свде на износ утврђен на основу привремене разлике утврђене на тај дан. Уколико је на крају претходне године

привремена разлика била опорезива, по ком основу су признате одложене пореске обавезе, а на крају текуће године, по основу истих средстава, привремена разлика буде одбитна, врши се укидање претходно формираних одложених пореских обавеза у целини, уз истовремено признавање одложених пореских средстава у износу утврђеном на датум биланса.

Одложена пореска средства по основу средстава која подлежу амортизацији

Одложена пореска средства признају се за све одбитне ставке привремене разлике између књиговодствене вредности средстава која подлежу обавези амортизације и њихове пореске основице. Одбитна привремена разлика постоји када је књиговодствена вредност средства мања од његове пореске основице. Одложена пореска средства треба признати само уколико се процени да је вероватно да ће у будућим периодима постојати опорезива добит за чије умањење се могу искористити одложена пореска средства.

Одбитна привремена разлика утврђује се на датум биланса стања, након обрачуна рачуноводствене и пореске амортизације за пословну годину за коју се састављају финансијски извештаји. Износ одложених пореских средстава утврђује се применом прописане пореске стопе пореза на добит предузећа на износ одбитне привремене разлике.

Уколико је на крају претходне године привремена разлика била одбитна, по ком основу су призната одложена пореска средства, а на крају текуће године, по основу истих средстава, привремена разлика буде опорезива, врши се укидање претходно формираних одложених пореских средстава у целини, уз истовремено признавање одложених пореских обавеза у износу који је утврђен на датум биланса стања.

3.2.13. Обезвређење имовине

Обезвређење имовине врши се за: а) некретнине (земљиште и грађевинске објекте; б) постројења и опрему; в) нематеријална улагања; г) учешће у капиталу зависних и осталих повезаних правних лица.

Ако на дан биланса стања постоји индиција да је вредност неког од наведених средстава умањена, врши се процена надокнадиве вредности у складу са МРС 36 – Обезвређење имовине. Надокнадива вредност представља фер вредност умањена за трошкове продаје или употребну вредност у зависности од тога која од њих је већа.

Ако је надокнадива вредност средства мања од његове књиговодствене вредности, књиговодствена вредност се своди на надокнадиву вредност. Умањење вредности средства признаје се као текући расход периода. Ако на дан биланса стања постоји индиција да претходно признати губитак од умањења вредности више не постоји или да је умањен, врши се процена надокнадиве вредности тог средства.

3.2.14. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања директно приписиви стицању, изградњи или производњи средства које се квалификује у складу са МРС 23 – Трошкови позајмљивања, капитализују се као саставни део набавне вредности, односно цене коштања.

Капитализација трошкова позајмљивања врши се у случају изградње објекта или неког другог средства којем је потребан значајан временски период да би ибло припремљено за намеравану употребу или продају. Капитализација трошкова позајмљивања врши се у периоду од почетка улагања у средство које се класификује до момента када су суштински завршене све активности да би се средство припремило за планирану употребу или продају.

Трошков позајмљивања који се не могу директно приписати стицању, изградњи или производњи средства које се квалификује, као и трошкови позајмљивања настали пре и после периода капитализације признају се као расход периода.

3.2.15. Ефекти курса валута страних валута

Трансакције у иностраној валути при почетном признавању, евидентирају се у динарској противвредности, применом званичног средњег курса Народне Банке Србије који важи на дан фактурисања тј. на дан трансакције. На сваки датум биланса стања монетарне ставке (девизна средства, потраживања и обавезе) прерачунавају се применом закључног курса (курс Народне Банке Србије на датум биланса стања).

Курсне разлике настале по основу трансакција у иностраној валути признају се као приход или расход периода у коме су настале.

3.2.16. Приходи и расходи

Приходи обухватају приходе и добитке.

Приходи се исказују по фер вредности примљеног износа средстава или потраживања по основу продаје роба, производа или услуга у току уобичајеног пословног циклуса Института.

Добици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију прихода и могу, али не морају, настати у току редовних активности. Добитици представљају раст економских користи и као такви се по природи не разликују од прихода. Оно обухватају добитке који настају отуђењем сталне имовине, као и нереализоване добитке, као што су добитици који настају приликом ревалоризације утрживих хартија од вредности и добитке који су резултат увећања књиговодствене вредности сталне имовине. Добитици се приказују у нето износу након умањења за одговарајуће расходе.

Расходи обухватају губитке и расходе који настају у току редовних активности. Расходи који настају у току редовних активности обухватају трошкове продаје, зараде, амортизације и друге пословне расходе.

Губици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију расхода и могу, али не морају, настати у току редовних активности. Губици представљају умањење економских користи и као такви нису по својој природи различити од осталих расхода.

Губици обухватају, губитке који су последица непогода, као што су пожар, поплава, као и губитке који настају отуђењем сталне имовине.

Признавање прихода и расхода

Приходи се признају у билансу успеха у тренутку када се роба или производ испоручи односно услуга изврши купцу, односно када су сви ризици и користи по основу испоручених добара пренети на купца и када се његов износ може поуздано утврдити.

Расходи се признају у билансу успеха у тренутку када настане умањење будућих економских користи, које се односи на умањење имовине или на увећање обавеза и може поуздано да се измери. Признавање расхода дешава се истовремено са признавањем повећања обавеза или умањења имовине.

3.2.17. Грешке из претходног периода

Материјално значајна грешка је грешка која превазилази износ који би се добио применом стопе од 2,5% на пословне приходе.

Материјално значајна грешка откривена у текућем периоду, која се односи на претходни период и која, при том, има значајан утицај на финансијске извештаје једног или више периода, због које се ту претходно обелодањени финансијски извештаји не могу више сматрати поузданим, обухвата се као грешка из претходног периода.

Грешке из претходног периода исправљају се тако што се за износ те грешке врши корекција почетног стања пренетог резултата, односно одговарајуће позиције биланса стања, ако је грешка такве природе да не утиче на резултат. У наведеном случају, приликом

састављања финансијских извештаја упоредни подаци који се односе на годину у којој је грешка настала исказују се у преправљеним износима.

Материјално безначајне грешке признају се као приход или расход текућег периода.

3.2.18. Догађаји након датума биланса стања

За ефекте пословних догађаја који настају у периоду од датума биланса стања до датума обелодањивања финансијских извештаја, а који су у директној вези са стањем билансних позиција које постоје на датум биланса стања, врши се прилагођавање (корекција) претходно признатих износа у финансијским извештајима на дан биланса (нпр. Наплаћено потраживање за које је претходно била извршена исправка вредности и сл.).

За ефекте пословних догађаја који настају у периоду од датума биланса стања до датума обелодањивања финансијских извештаја, а који се односе на околности које нису постојале на датум биланса стања, не врши се прилагођавање износа признатих на датум биланса стања, већ се у напоменама уз финансијске извештаје врши обелодањивање природе догађаја и процене њихових финансијских ефеката (или изјаве да таква процена не може да се изврши).

3.3. Биланс стања

Институт је, у складу са одредбом члана 16. став 2. Закона о рачуноводству, у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем⁸ као и у складу са својим интерним актима, извршио попис имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2019. године. Извештај Централне пописне комисије о извршеном попису имовине и обавеза Института за рударство и металургију, Бор број 149/20 од 29. јануара 2020. године, усвојен је дана 30. јануара 2020. године Одлуком Управног одбора, о усвајању пописа средстава, обавеза и потраживања на дан 31. децембар 2019. године и начин ликвидирања утврђених разлика мањкова и вишкова број 149-1/20.

3.3.1. Нематеријална имовина

У пословним књигама Института, на дан 31. децембар 2019. године, нематеријална имовина исказана је у износу од 14.437 хиљада динара (18.102 хиљаде динара у 2018. години). Промене на нематеријалној имовини у току 2019. године приказане су у табели која следи:

Табела број 1 – Преглед промена на нематеријалној имовини у 2019. години

-у хиљадама динара-

Опис	Софтвери и остала права	Остала нематеријална имовина	Укупно нематеријална имовина
НАБАВНА ВРЕДНОСТ			
Стање 1. јануара 2019. године	44.901	109	45.010
Директна повећања	772		772
Остала смањења (мањак, расход...)	(1.938)	(109)	(2.047)
Стање 31. децембра 2019. године	43.735	-	43.735
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ			
Стање 1. јануара 2019. године	26.908	109	26.908
Амортизација за 2019. годину	4.437		4.437
Остала смањења (мањак, расход...)	(1.938)	(109)	(2.047)
Стање 31. децембра 2019. године	29.298	-	29.298
САДАШЊА ВРЕДНОСТ			
31. децембра 2019. године	14.437	-	14.437
31. децембра 2018. године	17.993	109	18.102

⁸ („Службени гласник РС“, бр. 118/13 и 137/14)

Повећање набавне вредности нематеријалне имовине у износу од 772 хиљаде динара односи се: на надоградњу EPLAN софтвера за електро пројектовање, набавку софтвера за анализирање података, софтвера за постпроцесирање мерења и софтвера за решавање геотехничких проблема – GEO5.

Смањење вредности нематеријалне имовине, укупне набавне вредности у износу од 2.047 хиљада динара и исправке вредности у износу од 2.047 хиљада динара, односи се на: расход апликативних софтвера у износу од 1.938 хиљада динара, на основу Одлуке управног одбора о усвајању пописа средстава, обавеза и потраживања на дан 31. децембар 2019. године и начина ликвидирања утврђених разлика мањкова и вишкова број 149-1/20 од 30. јануара 2020. године и расход нематеријалних улагања (оснивачка улагања, део вредности зграде флотације, која су извршена 1976. године, али већ дуги низ година не постоји та зграда) у износу од 109 хиљада динара на основу Одлуке директора Института број 013/67 од 31. децембра 2019. године.

3.3.2. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема на дан 31. децембар 2019. године, исказане су у износу од 327.091 хиљада динара, чија структура је приказана у следећој табели:

Табела број 2 – Структура некретнина постројења и опреме

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Земљиште	5.963	5.963
Грађевински објекти	402.159	402.159
Постројења и опрема	857.929	738.069
Остале некретнине, постројења и опрема	3.311	3.311
Исправка вредности некретнина, постројења и опреме	(942.271)	(905.442)
Укупно:	327.091	244.060

Промене на некретнинама, постројењима и опреми у 2019. години приказане су у следећој табели:

Табела број 3 – Промене на некретнинама, постројењима и опреми у току 2019. године

-у хиљадама динара-

Опис	Пољопривредно и остало земљиште (к-то 020)	Грађевинско земљиште (к-то 021)	Грађевински објекти (к-то 022)	Постројења и опрема (к-то 023)	Остале некретнине постројења и опрема (к-то 025)	Укупно НПО
Набавна вредност						
Стање 1. јануара 2019. године	3.019	2.944	402.159	738.069	3.311	1.149.502
Нове набавке				146.849		146.849
Укњижење						
Искњижење						
Продаја и расходовање				(26.989)		(26.989)
Активирање						
Стање 31. децембра 2019. године	3.019	2.944	402.159	857.929	3.311	1.269.362
Исправка вредности						
Стање 1. јануара 2019. године	-	-	305.224	600.218	-	905.442

Опис	Пољопривредно и остало земљиште (к-то 020)	Грађевинско земљиште (к-то 021)	Грађевинск и објекти (к-то 022)	Постројења и опрема (к-то 023)	Остале некретнине потројења и опрема (к-то 025)	Укупно НПО
Амортизација			4.983	58.756		63.739
Искњижење						
Продаја и расходање				(26.910)		(26.910)
Стање 31. децембра 2019. године	-	-	310.207	632.064	-	942.271
Садашња вредност						
На дан 31. децембар 2019. године	3.019	2.944	91.952	225.865	3.311	327.091
На дан 31. децембар 2018. године	3.019	2.944	96.935	137.851	3.311	244.060

Налаз: Увидом у аналитичку евиденцију основних средстава (књига основних средстава) утврђено је да Институт има 9631 појединачну ставку од којих је 1459 ставки и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно потпуно су амортизоване. Укупна набавна вредности ових ставки износи 669.972 хиљаде динара (што чини 47% од укупне набавне вредности основних средстава), док су њихови трошкови амортизације распоређени само током дела корисног века употребе средстава, уместо током целог периода коришћења. Институт није, у 2019. години и у претходним периодима, вршио преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме у складу са захтевима параграфа 50 и 51 МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема и чланом 28. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Института и самим тим није вршио промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодио стопе амортизације новим околностима.

Због наведеног, на дан 31. децембар 2019. године, Институт није реално исказао вредност некретнина, постројења и опреме.

Ризик Уколико се не преиспита корисни век употребе некретнина, постројења и опреме, које су у употреби и уколико се стопе амортизације не прилагоде новим околностима, јавља се ризик од нереалног исказивања њихове вредности у финансијским извештајима, као и ризик од погрешног обрачуна амортизације.

Препорука број 3: Препоручује се Институту да преиспита корисни век употребе некретнина, постројења и опреме и изврши промену процене на начин да прилагоди стопе амортизације новим околностима.

3.3.2.1. Земљиште

У пословним књигама Института, на дан 31. децембар 2019. године, земљиште је исказано у износу од 5.963 хиљаде динара, а његова структура је приказана у следећој табели:

Табела број 4 – Структура земљишта

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Пољопривредно и остало земљиште	3.019	3.019
Грађевинско земљиште	2.944	2.944
Укупно:	5.963	5.963

Пољопривредно и остало земљиште, исказано је у износу од 3.019 хиљада динара и односи се на: земљишни комплекс I на Црном Врху – Катастарска општина Лазница Селиште укупне површине 2,15 хектара (2.073 хиљаде динара) и земљишни комплекс II на Црном Врху – Катастарска општина Лазница Селиште укупне површине 0,96 хектара (946 хиљада динара).

Увидом у презентовану документацију утврђено је да је Институт купио земљишни комплекс I на Црном Врху 2007. године на основу Уговора о купопродаји непокретности ов. бр. 3274/09 од 9. августа 2007. године код Општинског суда у Бору и земљишни комплекс II на Црном Врху такође 2007. године на основу Уговора о купопродаји непокретности ов. бр. 1946/07 од 17. маја 2007. године код Општинског суда у Бору. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је 3. марта 2006. године издало Институту Потврду о резервама број 310-02-00443/2005-06, којом потврђује да постоје резерве калцитне карбонатне сировине на наведеном земљишту. Затим је Решењем Републичког геодетског завода – Служба за катастар непокретности Жагубица број 952-02-427/2007 од 17. септембра 2007. године извршен упис у лист непокретности наведеног земљишта у корист РТБ БОР Група – Институт за бакар Бор д.о.о., Бор. Дана 31. марта 2008. године Институт је добио сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, број 320-11-2346/2008-06, на промену намене коришћења наведеног пољопривредног земљишта ради експлоатације калцитне карбонатне сировине. Министарство рударства и енергетике Републике Србије је решењем број 310-02-0740/2009-06 од 15 септембра 2009. године одобрило Институту за бакар Бор д.о.о., – чији је правни следбеник Институт за рударство и металургију, Бор, експлоатацију калцита као карбонатне сировине на период од 25 година. Решењем Републичког геодетског завода – Служба за катастар непокретности Жагубица број 952-02-16-13/2015 од 4. јуна 2015. године на наведеном земљишту је извршена измена назива правног лица власника непокретности и то из РТБ БОР Група – Институт за бакар Бор д.о.о., Бор у Институт за рударство и металургију, Бор.

Решењем Републичког геодетског завода – служба за катастар непокретности Жагубица број 952-02-4-018-33712/2019 од 14. октобра 2019. године на наведеном земљишту (изузев дела к.п. бр. 6682/1 – шума 7. класе површине 0,67 хектара) је извршен упис права државне својине у корист Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, по основу списка парцела КО Селиште који је доставило Државно правобранилаштво – одељење Пожаревац за упис јавне својине Републике Србије – Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а сагласно одредбама чланова 60. и 94. Закона о пољопривредном земљишту.⁹

Чланом 60. Закона о пољопривредном земљишту дефинисано је да пољопривредним земљиштем Републике Србије (у даљем тексту: пољопривредно земљиште у државној својини) располаже и управља Република Србија преко Министарства.

Чланом 94. став 1. је дефинисано да даном ступања на снагу овог закона пољопривредно земљиште у државној својини се преноси на управљање Министарству до доношења одлуке о давању у закуп тог земљишта; затим ставом 2. да правном лицу које је на дан ступања на снагу овог закона имало право коришћења пољопривредног земљишта у државној својини, то право престаје даном истека рока одређеног уговором о давању на коришћење тог земљишта, даном доношења одлуке о давању у закуп тог земљишта, односно даном отуђења тог земљишта и ставом 3. истог члана да је правно лице из става 2. овог члана дужно да у року од 15 дана од дана престанка права коришћења, пољопривредно земљиште у државној својини пренесе у државину Министарству, односно закупцу или купцу.

⁹ („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08 - др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 - др. закон).

Због наведеног Институт је дана 29. октобра 2019. године, на Решење Републичког геодетског завода – Служба за катастар непокретности Жагубица број 952-02-4-018-33712/2019 од 14. октобра 2019. године, поднео жалбу. Пре подношења жалбе Института, Решењем Републичког геодетског завода – служба за катастар непокретности Жагубица број 952-02-4-018-33712/2019 од 28. октобра 2019. године извршена је исправка решења од 14. октобра 2019. године тако да је на наведеном земљишту извршен упис права јавне својине у корист Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а по жалби коју је поднело Државно правобранилаштво – одељење Пожаревац. И на ово решење Републичког геодетског завода – Служба за катастар непокретности Жагубица Институт је поднео жалбу дана 3. децембра 2019. године. До дана окончања вршења ревизије поступак решавања по наведеним жалбама није завршен и Институт и даље евидентита ово земљиште у својим пословним књигама.

Грађевинско земљиште је исказано у износу од 2.944 хиљаде динара и односи се на грађевинско земљиште испод и око грађевинских објеката са правом коришћења, укупне површине од 1 хектара 95 ари и 65м², односно 19.565м².

3.3.2.2. Грађевински објекти

Грађевински објекти, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су по садашњој вредности у износу од 91.952 хиљаде динара (96.935 хиљада динара у 2018. години) и односе се на:

Табела број 5 – Преглед грађевинских објеката на дан 31. децембар 2019. године (по групама објеката)

-у хиљадама динара-

ОПИС	Набавна вредност	Исправка вредности	Садашња вредност
Објекти за пренос електричне енергије	122	(88)	34
Фабричке хале и остале грађевине из области индустрије и грађевинарства	228.938	(203.342)	25.596
Гаража	46	(25)	21
Управне зграде	161.122	(99.954)	61.168
Неоткупљени друштвени станови	2.041	(987)	1.054
Самачки смештај	7.479	(3.402)	4.077
Портирница и ограда Института	2.411	(2.409)	2
Укупно:	402.159	(310.207)	91.952

У току 2019. године није било промена (повећања или смањења) на грађевинским објектима.

Фабричке хале и остале грађевине из области индустрије и грађевинарства су исказане по садашњој вредности у износу од 25.596 хиљада динара, док су управне зграде исказане по садашњој вредности у износу од 61.168 хиљада динара, и у оквиру њих је у току ревизије увидом у презентовану документацију, утврђено:

- да се компанија Serbia Zijin Corper д.о.о., Бор дана 13. јуна 2019. године обратила Институту дописом у којем се између осталог наводи како компанија има намеру да закупи две зграде које се налазе у кругу компаније, али над којима Институт има право коришћења и државине (без плаћања закупнине на период од 50 година). Затим да ће извршити обнављање зграда како би постале ново седиште компаније, такође се наводи како ће компанија обезбедити одговарајуће место за Институт за складиштење материјала с обзиром да Институт за те потребе користи део једне зграде као и да ће изградити паркинг за потребе Института,

- да су наведене зграде 2019. године биле уписане у лист непокретности број 8822 КО Бор I Републичког геодетског завода – Служба за катастар непокретности Бор и то: КП број 2633 објекат број 5 – Зграда науке површине 499м² над којом је Институт имао уписано право коришћења и КП број 2633 објекат број 10 – Зграда науке површине 273м² над којом је институт имао уписано право државине,
- да се Институт одрекао права коришћења над објектом број 5 – Зграда науке површине 499м² и права државине над објектом број 10 – Зграда науке површине 273м² у корист Републике Србије, а на основу Изјаве о одрицању оверене код јавног бележника број ОПУ 674-2019 од 29. јула 2019. године,
- на основу усменог образложења одговорних лица Института, до одрицања од права коришћења односно државине у корист Републике Србије, дошло је због немогућности постизања договора са компанијом Serbia Zijin Correg д.о.о., Бор у вези услова под којима би се могле дати наведене зграде у закуп компанији, као и због тога да би се дала могућност представницима Републике Србије да преговарају са компанијом око услова давања у закуп наведених зграда на КП број 2633 (објекат број 5 и број 10),
- дана 24. јануара 2020. године Републички геодетски завод – Служба за катастар непокретности Бор, решавајући по захтеву за провођење промене у катастру непокретности који је поднела Републичка дирекција за имовину Републике Србије, донео је Решење број 952-02-4-776/2015 којим се врши упис права јавне својине у корист Републике Србије на непокретностима означеним у А-листу непокретности КП број 2633, затим се Институту одузима право коришћења над објектом број 5 – Зграда науке површине 499м² и право државине над објектом број 10 – Зграда науке површине 273м² у корист Републике Србије. Међутим наведеним решењем се Институту одузима право коришћења над објектом број 1 – површине 504 м², објектом број 3 – површине 1.172 м² и над објектом број 7 – површине 906 м², сви објекти су на КП број 2633,
- на Решење број 952-02-4-776/2015 од 24. јануара 2020. године Институт је поднео жалбу 19. фебруара 2020. године и до дана окончања вршења ревизије поступак решавања по наведеним жалбама није завршен и Институт и даље евидентира ове грађевинске објекте у својим пословним књигама и плаћа порез на имовину на наведеним објектима.

Гаража исказана у износу од 21 хиљаде динара по садашњој вредности се односи на гаражу од 16 м² која се налази на локацији у улици Ђорђа Андрејевића Куна број 03/75 у Бору.

Неоткупљени друштвени станови су исказани по садашњој вредности у износу од 1.054 хиљаде динара и односе се на три неоткупљена друштвена стана која Институт евидентира у својим пословним књигама.

Увидом у лист непокретности број 8171 утврђено је да над станом од 38 м² (садашње вредности 342 хиљаде динара) који се налази у улици др. Миловановића број 19 Институт има уписано право својине.

Налаз: У току ревизије увидом у презентовану документацију утврђено је да Институт у својим пословним књигама евидентира гаражу у улици Ђорђа Андрејевића Куна број 03/75, садашње вредности у износу од 21 хиљаде динара као и два неоткупљена друштвена стана садашње вредности у износу од 712 хиљада динара, иако у катастру непокретности Институт нема уписано право власништва нити друго стварно право над гаражом и над два стана.

Увидом у лист непокретности број 8177 утврђено је да стан од 49 м² (садашње вредности од 283 хиљаде динара) није уписан у катастар непокретности и увидом у лист непокретности

број 9749 утврђено је да стан од 53 м² (садашње вредности 429 хиљада динара) није уписан у катастар непокретности. Такође је утврђено да и гаража није уписана у катастар непокретности.

До дана вршења ревизије није нам презентован правни основ евидентирања гараже и два неоткупљена друштвена стана у пословним књигама Института.

Због наведеног, нисмо се уверили да је Институт, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године, реално исказао вредност грађевинских објеката у износу од 733 хиљаде динара.

Ризик: Неуписивањем права власништва у катастар непокретности, јавља се ризик да се у пословним књигама евидентира имовина која није у власништву Института.

Препорука број 4: Препоручује се Институту да предузме активности и да у званичну евиденцију о непокретностима и правима на њима (катастар непокретности) упише право својине на наведеним непокретностима.

Самачки смештај исказан у износу од 4.077 хиљада динара по садашњој вредности, односи се на 21 собу од којих се 19 налази у улици Моше Пијаде број 74 и 76 – куле I, II и III на КП број 993, док се две собе налазе у згради у улици Ђуре Ђаковић број 14 КП број 755.

Институт је на основу Споразума о разграничењу капацитета за смештај самаца у Бору из децембра 1980. године добио у своје власништво девет соба. У овом Споразуму се наводи да Радна организација за смештај самаца Самачки смештај врши искњижење капацитета за смештај самаца из својих пословних књига, али да не врши искњижење хотелског инвентара већ са истим наставља да обавља делатност пружања хотелских услуга и услуга одржавања хигијене у просторијама за смештај самаца. Одлуком број 285 од 7. маја 1990. године коју потписује председник радничког савета РТБ БОР – Институт за бакар Бор капацитети Самачког смештаја удружени у самоуправну интересну заједницу становања, даном њеног престанка удружују се у Друштвено предузеће Самачки смештај – Бор.

Уговором број 1159 од 15. јуна 1994. године регулисана су међусобна права и обавезе између Самачки смештај – Бор и РТБ БОР – Институт за бакар Бор, по којем се Самачки смештај – Бор обавезује на инвестиционо и текуће одржавање објеката, док ће РТБ БОР – Институт за бакар Бор плаћати одређену накнаду за наведене услуге.

На основу Уговора о организовању Самачки смештај деоничарског друштва у друштвеној својини Бор у друштво са ограниченом одговорношћу, дана 22. јуна 2000. године извршена је промена статуса правног лица Самачки смештај. На основу овог уговора РТБ БОР – Институт за бакар Бор је добио 3,976% удела у Самачки смештај д.о.о., Бор.

Пресудом Општинског суда у Бору П.468/2000 од 7. јуна 2000. године утврђено да је Самачки смештај д.о.о., Бор носилац права коришћења, управљања и располагања на следећим непокретностима: целој згради, осим приземља у улици Ђуре Ђаковића број 14 на КП број 755 и на згради у улици Моше Пијаде број 74 и 76 на КП број 993.

По усменом образложењу одговорних лица Института, Самачки смештај д.о.о., Бор врши и наплаћује услуге смештаја у своје име и за свој рачун, газдује целокупним стамбеним простором на основу чега остварује приходе, такође од 2004. године не води уделе власника у својим књиговодственим евиденцијама нити им по изради завршног рачуна доставља податке. Због наведеног Институт се још 2009. године обратио Министарству финансија за мишљење у вези обавезе пореза на имовину над наведеним стамбеним простором. На основу мишљења Министарства финансија сектора за фискални систем број 430-03-00198/2009-04 од

21. јула 2009. године у коме се наводи између осталог да „на основу улога у привредно друштво које чини право својине на (целом или идеалном делу) објекта улагач губи право својине (а стиче га привредно друштво у које се улагање врши), али у обиму свог улога стиче својину над друштвом тј. на акције или уделе у њему. Порез на имовину не плаћа се на право својине на акцијама и уделима у правном лицу, Институт од 2009. године не плаћа порез на имовину на наведеним собама.

Наведено друштво са ограниченом одговорношћу Самачки смештај је 30. марта 2012. године извршило усаглашавање оснивачког акта са Законом о привредним друштвима на основу одлуке, број 244 о изменама и допунама оснивачког акта број 506 од 22. јуна 2000. године и усаглашавање организације и општих аката Самачки смештај д.о.о., Бор са Законом о привредним друштвима у којем се наводи да Институт за бакар Бор има 3,976% удела у Самачки смештај д.о.о., Бор.

Затим је 2. априла 2012. године сачињен нови Уговор о организовању Самачки смештај друштва са ограниченом одговорношћу број 250, у којем се такође наводи да Институт за бакар Бор има 3,976% удела у Самачки смештај д.о.о., Бор.

Увидом у лист непокретности број 9041 утврђено је да је Самачки смештај д.о.о., Бор на КП број 993 уписан са правом коришћења и увидом у лист непокретности број 8113 утврђено је да је Самачки смештај д.о.о., Бор на КП број 755 уписан са правом држаоца.

Налаз: У току ревизије увидом у презентовану документацију утврђено је да Институт у својим пословним књигама евидентира 21 собу садашње вредности у износу од 4.077 хиљада динара, које се налазе у Самачком смештају у Бору, иако у катастру непокретности Институт нема уписано право власништва нити друго стварно право над наведеним собама.

Увидом у лист непокретности број 9041 утврђено је да је Самачки смештај д.о.о., Бор на КП број 993 уписан са правом коришћења и увидом у лист непокретности број 8113 утврђено је да је Самачки смештај д.о.о., Бор на КП број 755 уписан са правом држаоца.

Институт у својим пословним књигама евидентира грађевинске објекте у износу од 4.077 хиљада динара, који су у власништву предузећа Самачки смештај д.о.о., Бор.

Због наведеног, нисмо се уверили да је Институт, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године, реално исказао вредност грађевинских објеката у износу од 4.077 хиљада динара.

Ризик: Уколико се у пословним књигама евидентирају грађевински објекти који нису у власништву Института, јавља се ризик од погрешног исказивања имовине у финансијским извештајима.

Препорука број 5: Препоручује се Институту да преиспита правни основ евидентирања 21 собе у својим пословним књигама, пошто нема уписано право власништва нити друго стварно право и да у складу МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке и усвојеним рачуноводственим политикама, у својим пословним књигама изврши потребна књижења.

3.3.2.3. Постројења и опрема

Постројења и опрема, на дан 31. децембар 2019. године, исказана су по садашњој вредности у износу од 225.865 хиљада динара (738.069 хиљада динара у 2018. години) и односе се на:

Табела број 6 – Преглед постројења и опреме на дан 31. децембар 2019. године

-у хиљадама динара-

ОПИС	Набавна вредност	Исправка вредности	Садашња вредност
Опрема за производњу и пренос топлотне енергије	12.060	7.737	4.323
Алатне машине и остала опрема	849	750	99
Скеле	118	44	74
Опрема у кухињама	1.844	807	1.037
Опрема за обављање научноистраживачког рада	603.383	455.589	147.794
Опрема саобраћаја и веза	83.798	53.390	30.408
Специјални – универзални алат	92.274	69.799	22.475
Канцеларијска и рачунарска опрема	63.603	43.948	19.655
Укупно	857.929	632.064	225.865

Институт је, у току 2019. године, извршио набавку и у пословним књигама евидентирао повећање вредности постројења и опреме у износу од 146.849 хиљада динара.

Табела број 7 – Преглед набављене опреме у 2019. години

-у хиљадама динара-

ОПИС	2019. година
Опрема за обављање научноистраживачког рада	104.324
Опрема саобраћаја и веза	21.995
Специјални – универзални алат	10.152
Канцеларијска и рачунарска опрема	10.023
Опрема у кухињама	355
Укупно:	146.849

Повећање вредности постројења и опреме највећим делом односи се на: набавку разних врста опреме за обављање научноистраживачког рада (лабораторијска опрема) у износу од 90.484 хиљаде динара (аутоматски симултани оптички емисиони спектрометар са индукционо куплованом плазмом, секвенцијални семплер, разне врсте микро вага, систем за припрему узорака високих перформанси, напредни портабл систем за мониторинг буке, акустички калибратор и остало) као и набавку опреме за рафинацију злата у износу од 13.840 хиљада динара, набавку опреме саобраћаја и веза (путничких и теретних возила и машина) у износу од 21.995 хиљада динара, набавку специјалног – универзалног алата у износу од 10.152 хиљаде динара (апарат за тестирање вучних ужади и детектор пукотина челичних ужади у износу од 5.831 хиљада динара, метеоролошка станица са пратећом опремом и деловима у износу од 1.219 хиљада динара као и разне врсте бушилица, тестера за метал, уређаја за мерење буке и остало у износу од 3.102 хиљаде динара), набавку канцеларијске и рачунарске опреме у износу од 10.023 хиљаде динара (фотеље, столови, столице, ормани, рачунари и монитори, уређаји за непрекидно напајање и остало) и набавку опреме у кухињама у износу од 355 хиљада динара.

Смањење вредности постројења и опреме у току 2019. године, у износу од 26.989 хиљада динара, односи се:

- на расходовање постројења и опреме чија је набавна вредност једнака садашњој и која се више не користи, а на основу Одлуке Управног одбора о усвајању пописа средстава, обавеза и потраживања на дан 31. децембар 2019. године и начина ликвидирања утврђених разлика мањкова и вишкова број 149-1/20 од 30. јануара 2020. године у износу од 24.629 хиљада динара,

- на расходовање постројења и опреме (канцеларијска опрема) чија је набавна вредност једнака садашњој и која се више не користи, датај на поклон месној заједници Лука из Бора у износу од 1.612 хиљада динара,
- на расходовање уништене лабораторијске опреме у износу од 660 хиљада динара за коју је поднета пријава Полицијској управи Бор и остало у износу од 88 хиљада динара.

3.3.2.4. Остале некретнине, постројења и опрема

Остале некретнине, постројења и опрема, на дан 31. децембар 2019. године, исказане су у износу од 3.311 хиљада динара (3.311 хиљада динара у 2018. години). У пословним књигама Института као остале некретнине, постројења и опрема евидентирана је библиотека Института која је формирана 1962. године са формирањем Института, 2010. године је пресељена из зграде РТБ БОР у зграду Института где се и данас налази и поседује 3680 примерака разних књига, енциклопедија, приручника, речника, стручних превода, студија и чланака.

3.3.3. Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочни финансијски пласмани, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 3.276 хиљада динара и односе се на:

Табела број 8 - Преглед дугорочних финансијских пласмама

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Учешће у капиталу осталих правних лица и других хартија од вредности расположивих за продају	3.201	-
Остали дугорочни финансијски пласмани	75	29.597
Укупно:	3.276	29.597

Учешће у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају исказане су у износу од 3.201 хиљада динара, и односе се на:

Табела број 9 – Структура учешћа у капиталу осталих правних лица и других хартија од вредности расположивих за продају

-у хиљадама динара-

Назив зависног правног лица	2019. година
НП Azotara д.о.о., Панчево у стечају (0,01446%)	3.201
Компанија Serbia Zijin Corper д.о.о., Бор (0,00000003%)	0,158
Укупно:	3.201

Налаз: Институт није, у својим пословним књигама у оквиру дугорочних финансијских пласмана исказао учешће у капиталу Самачки смештај д.о.о., Бор што није у складу са захтевима параграфа 14 МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање којим је дефинисано да ентитет треба да призна финансијско средство или финансијску обавезу у свом извештају о финансијској позицији само онда када оно постане једна од уговорних страна у инструменту и захтевима параграфа 43 МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање којим је дефинисано да при почетном признавању финансијског средства или финансијске обавезе, ентитет треба да их одмерава по њиховој фер вредности увећаној, у случају финансијског средства или финансијске обавезе који се не одмеравају по фер вредности са променама фер вредности кроз биланс успеха, за трошкове трансакције који се могу директно приписати стицању или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе.

У току ревизије увидом у:

- уговор о организовању Самачки смештај деоничарског друштва у друштвеној својини Бор, у друштво са ограниченом одговорношћу од 22. јуна 2000. године, којим је извршена промена статуса правног лица Самачки смештај,
- одлуку, број 244 од 30. марта 2012. године, о изменама и допунама оснивачког акта број 506 од 22. јуна 2000. године и усаглашавање организације и општих аката Самачки смештај д.о.о., Бор са Законом о привредним друштвима,
- уговор о организовању Самачки смештај друштва са ограниченом одговорношћу, број 250 од 2. априла 2012. године,
- податке који се налазе на сајту Агенције за привредне регистре <http://pretraga2.apr.gov.rs/EnterpriseWebSearchWeb/Details/Details?beid=1037727&rnd=69980E2868423498F16DF4CCEE67E8E7F6BF719D>; утврђено је да Институт има учешће у капиталу Самачки смештај д.о.о., Бор у износу од 2 хиљаде динара новчаног улога и 3.122 хиљаде динара неновчаног улога односно 3,967%. Институт не исказује ово учешће у капиталу осталих правних лица у својим пословним књигама.

По усменом образложењу одговорних лица Института, Самачки смештај д.о.о., Бор врши и наплаћује услуге смештаја у своје име и за свој рачун, газдује целокупним стамбеним простором на основу чега остварује приходе, такође од 2004. године не води уделе власника у својим књиговодственим евиденцијама нити им по изради завршног рачуна доставља податке.

Због наведеног, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године, Институт је мање исказао дугорочне финансијске пласмане, као и остале непоменуте приходе ранијих година у износу од 3.124 хиљаде динара.

Ризик: Уколико се не исказује реално и тачно учешће у капиталу осталих правних лица, постоји ризик од нереалног исказивања имовине, као и ризик да информација о дугорочним финансијским пласманима у финансијским извештајима није потпуна, поуздана и да је обмањујућа.

Мера предузета у поступку ревизије: Институт је у поступку ревизије, у складу са захтевима МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, у пословним књигама за 2020. годину, евидентирао учешће у капиталу Самачки смештај д.о.о., Бор, на начин да је повећао учешће у капиталу осталих правних лица - Самачки смештај д.о.о., Бор, као и приходе по основу исправки грешака из ранијих година које нису материјално значајне у износу од 3.124 хиљаде динара.

Остали дугорочни финансијски пласмани исказани су у износу од 75 хиљада динара и у целости се односе на потраживања од бившег запосленог по основу датог зајма за куповину стана по основу Уговора о додели зајма број 1455 од 31. јула 2000. године.

3.3.4. Дугорочна потраживања

Дугорочна потраживања, на дан 31. децембар 2019. године, исказана су у износу од 11.799 хиљада динара и у целости се односе на потраживања од запослених за продате друштвене станове, у складу са одредбама Закона о стамбеним односима.¹⁰ Ова потраживања се односе на 47 запослених, бивших запослених и пензионера Института за продате друштвене станове са роком отплате од 20 до 40 година.

Месечне отплатне рате по уговорима о откупу станова, усклађују се два пута годишње са стопом раста цена на мало у претходној години према званичним статистичким подацима.

¹⁰ („Службени гласник СРС“, број 12/90)

У току 2019. године, по основу ревалоризације откупних рата, Институт је повећао вредност потраживања за продате друштвене станове у износу од 637 хиљада динара.

3.3.5. Одложена пореска средства

Одложена пореска средства, на дан 31. децембар 2019. године, исказана су у износу од 19.932 хиљаде динара и односе се на износе пореза на добитак у будућим периодима који се односе на одбитне привремене разлике на датум биланса између књиговодствене вредности основних средстава и њихове пореске основице.

Одложена пореска средства, у складу са МРС 12 – Порез на добитак, Институт је први пут обрачунао на дан 31. децембар 2019. године.

3.3.6. Залихе

Залихе Института, на дан 31. децембар 2019. године, исказане су у укупном износу од 360.217 хиљада динара и односе се на:

Табела број 10 - Структура залиха

-у хиљадама динара-		
Назив	2019. година	2018. година
Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	4.946	6.872
Недовршена производња и недовршене услуге	329.148	272.639
Плаћени аванси за залихе и услуге	26.123	40.915
Укупно	360.217	320.426

Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар у износу од 4.946 хиљада динара односи се на:

Табела број 11 - Структура материјала, резервних делова, алата и инвентара

-у хиљадама динара-		
Назив	2019. година	2018. година
Залихе сировина и материјала	4.764	6.671
Алат и инвентар на залихама	182	201
Алат и инвентар у употреби	935	542
Исправка вредности алата и инвентара у употреби	(935)	(542)
Укупно	4.946	6.872

У пословним књигама Института залихе сировина и материјала исказане су у износу од 4.764 хиљаде динара и чине их:

Табела број 12 - Преглед залиха сировина и материјала

-у хиљадама динара-	
Назив	2019. година
Основни материјал (материјал за израду)	3.908
Хемикалије, реагенси и лабораторијско посуђе	788
Помоћни и остали материјал (канцеларијски материјал и слично)	68
Укупно	4.764

У складу са усвојеним рачуноводственим политикама, залихе материјала, алата и ситног инвентара вредноване су по просечној пондерисаној вредности.

Недовршена производња и недовршене услуге, исказане су у износу од 329.148 хиљада динара и у целости се односе се на недовршену производњу рафинације племенитих метала.

Залихе недовршене производње вредноване су по цени коштања у складу са усвојеном рачуноводственом политиком. Учешће у цени коштања залиха недовршене производње и

готових производа материјала, тј. племенитих метала износи преко 95% и зато се приликом одређивања цене коштања узимају званичне берзанске цене племенитих метала. Промене ових залиха у току 2019. године приказане су у следећој табели:

Табела број 13 – Промене на залихама недовршене производње и недовршених услуга

-у хиљадама динара-

Опис	2019. година
Стање на дан 1. јануар 2019. године	272.639
Повећање залиха недовршене производње у току године	56.509
Стање на дан 31. децембар 2019. године	329.148

Плаћени аванси за залихе и услуге, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 26.123 хиљаде динара, и односе се на:

Табела број 14 - Структура плаћених аванса за залихе и услуге

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Плаћени аванси у земљи	26.891	44.158
Исправка вредности плаћених аванса у земљи	(3.899)	(4.050)
Свега плаћени аванси у земљи:	22.992	40.108
Плаћени аванси у иностранству	3.291	968
Исправка вредности плаћених аванса у иностранству	(160)	(161)
Свега плаћени аванси у иностранству:	3.131	807
Укупно:	26.123	40.915

Плаћени аванси у земљи исказани у износу од 26.123 хиљаде динара, односе се на плаћене авансе за набавку материјала, резервних делова, алата и инвентара и услуга следећим добављачима у земљи:

Табела број 15 - Преглед плаћених аванса добављачима у земљи

-у хиљадама динара-

Назив	Плаћени аванси	Исправка вредности	Салдо
Geoin Group, д.о.о., Београд	6.894	0	6.894
Nemolab д.о.о., Београд	4.296	905	3.391
S Home Studio д.о.о., Туприја	2.861	0	2.861
Остали добављачи у земљи	12.840	2.994	9.846
Укупно	26.891	(3.899)	22.992

Плаћени аванси у иностранству, у пословним књигама Института, исказани су у износу од 3.131 хиљада динара и односе се на плаћене авансе за набавку материјала, резервних делова, алата и инвентара следећим добављачима у иностранству:

Табела број 16 - Преглед плаћених аванса добављачима у иностранству

-у хиљадама динара-

Назив	Плаћени аванси	Исправка вредности	Салдо
GIMLab, doo, Хрватска	1.029	0	1.029
ORE Reserch&Exploration, Аустралија	542	0	542
Z Consulting and Trading CO, Bronxwille	457	0	457
Остали добављачи из иностранства	1.263	(160)	1.103
Укупно:	3.291	(160)	3.131

3.3.7. Потраживања по основу продаје

Потраживања по основу продаје на дан 31. децембар 2019. године исказана су у износу од 63.631 хиљада динара и односе се на:

Табела број 17 – Структура потраживања по основу продаје

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Купци у земљи	134.004	197.892
Купци у иностранству	7.860	30.604
Исправка вредности потраживања од продаје	(78.233)	(71.690)
Укупно:	63.631	156.806

Потраживања од купаца у земљи

Потраживања од купаца у земљи исказана су у износу од 60.013 хиљада динара и односе се на:

Табела број 18 – Структура потраживања купаца у земљи

- у хиљадама динара-

Опис	2019. година
Купци за производе и услуге у земљи	134.004
Исправка вредности потраживања од продаје	(73.991)
Укупно:	60.013

Табела број 19 – Аналитички преглед најзначајнијих купаца у земљи дат је у табели:

- у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Serbia Zijin Copper д.о.о., Бор	112.022
Eucom д.о.о., Београд	5.367
ЈП ПЕУ Ресавица, Ресавица	2.390
ХК Крушик а.д., Ваљево	1.940
Rakita Exploration д.о.о., Бор	1.797
АТВ FOD д.о.о., Бор	1.335
GEOMAG д.о.о., Београд	1.323
Rudarski institut д.о.о., Београд (Земун)	1.200
Остало купци	6.630
Укупно:	134.004

Исправка вредности потраживања од купаца у земљи

Исправка вредности потраживања од купаца у земљи исказана је у износу од 73.991 хиљада динара, а промене на исправци вредности у 2019. години приказане су у следећој табели:

Табела број 20 - Промене на исправци вредности потраживања од купаца земљи

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Исправка вредности на почетку године	67.501	73.651
Повећање у току године (нове исправке вредности)	70.805	62.970
Смањење у току године	64.315	69.120
Наплата отписаних потраживања	64.315	69.120
Исправка вредности на крају године	73.991	67.501

Потраживања од купаца, на дан 31. децембар 2019. године, исказана су у износу од 134.004 хиљада динара, а на исправку вредности тих потраживања односи се износ од 73.991 хиљада динара, односно 55,21%.

Потраживања од купаца у иностранству

Табела број 21 – Структура потраживања купаца у иностранству

- у хиљадама динара-

Опис	2019. година
Купци за производе и услуге у иностранству	7.860
Исправка вредности потраживања од продаје	(4.242)
Укупно:	3.618

Табела број 22 – Аналитички преглед најзначајнијих ино купаца у земљи дат је у табели:

- у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Kruna Dril Doel, Македонија	4.085
IRM-BOR д.о.о., Босна и Херцеговина	2.352
Rudnik uglja Pljevlja, Црна Гора	895
Остало	528
Укупно:	7.860

Исправка вредности потраживања од купаца у иностранству

Исправка вредности потраживања од купаца у иностранству исказана је у износу од 4.242 хиљаде динара, а промене на исправци вредности у 2019. години приказане су у следећој табели:

Табела број 23 - Промене на исправци вредности потраживања од купаца иностранству

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Исправка вредности на почетку године	4.188	16
Повећање у току године (нове исправке вредности)	75	7.603
Смањење у току године	21	3.431
Наплата отписаних потраживања	21	72.552
Исправка вредности на крају године	4.242	4.188

Потраживања од купаца у иностранству, на дан 31. децембар 2019. године, исказана су у износу од 7.860 хиљада динара, а на исправку вредности тих потраживања односи се износ од 4.242 хиљаде динара, односно 53,96%.

3.3.8. Друга потраживања

Друга потраживања, на дан 31. децембар 2019. године, исказана су у износу од 35.839 хиљада динара и односе се на:

Табела број 24 - Друга потраживања

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Потраживања од запослених	676	528
Потраживања за више плаћен порез на добитак и других обавеза	1.362	341
Остала краткорочна потраживања	33.801	32.175
Укупно:	35.839	33.044

Потраживања од запослених у износу од 676 хиљада динара односе се на: потраживања од запослених по основу службеног путовања у земљи у износу од 360 хиљада

динара и на потраживања од запослених по основу службеног путовања у иностранству у износу од 316 хиљада динара.

Потраживања за више плаћени порез на добитак и других обавеза у износу од 1.362 хиљаде динара односе се на: потраживања за више плаћени порез на добитак у износу од 1.196 хиљада динара, потраживања за више плаћене царине у износу од 148 хиљада динара и 18 хиљада динара на потраживања за више плаћен порез на додату вредност.

Остала краткорочна потраживања у износу од 33.801 хиљада динара односе се на потраживања приказана у следећој табели:

Табела број 25 - Структура осталих краткорочних потраживања

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Потраживања за породилско боловање које се рефундира	5.882	5.882
Потраживања за боловање преко 30 дана које се рефундира	14.074	12.493
Потраживања за накнаде инвалидима рада	913	913
Свега потраживања за накнаде која се рефундирају:	20.869	19.288
Остала спорна потраживања од банака и других организација	12.887	12.887
Потраживања за више плаћене зараде и накнаде зарада	45	-
Укупно:	33.801	32.175

Потраживања, од Републичког фонда за здравствено осигурање, за исплаћене накнаде зарада запосленима које се рефундирају и код којих је од рока за наплату прошло више од годину, на дан 31. децембар 2018. године, износе укупно 19.288 хиљада динара.

Налаз: Институт није, у складу са параграфом 58 МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, извршио умањење вредности потраживања за исплаћене накнаде зарада запосленима које се рефундирају, која потичу из ранијих година и код којих је од рока за њихову наплату прошло више од годину дана у износу од 19.288 хиљада динара.

У поступку ревизије утврђено је да износ потраживања, од државних органа и других институција, за накнаде зарада запосленима које се рефундирају и код којих је од рока за наплату прошло више од годину дана, на дан 31. децембар 2018. године, износе укупно 19.288 хиљада динара.

Такође је утврђено да Институт није, на дан 31. децембар 2019. године, као ни ранијих година, извршио процену надокнадивог износа потраживања за исплаћене накнаде зарада које се рефундирају у складу са параграфом 58 МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, којим је дефинисано да ентитет треба да процени на крају сваког извештајног периода да ли постоји неки објективан доказ да је дошло до умањења вредности финансијског средства или групе средстава. Ако постоји такав доказ ентитет треба да одреди износ сваког губитка услед умањења вредности.

С обзиром, да потраживања за накнаде зарада запосленима које се рефундирају потичу из ранијих године (почев од 2005. године) и да је од рока за њихову наплату прошло више од годину дана, Институт је, у складу са захтевима параграфа 58 МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, био у обавези да, на дан 31. децембар 2019. године, изврши умањење вредности потраживања за исплаћене накнаде зарада запосленима које се рефундирају.

Због наведеног, Институт је у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године, више исказао друга потраживања, а мање расходе ранијих година од обезвређења потраживања и краткорочних финансијских пласмана за 19.288 хиљада динара.

Ризик: Уколико се не изврши обезвређење, односно процена наплативости потраживања, постоји ризик од нереалног исказивања потраживања, као и од нетачног исказивања финансијског резултата.

Препорука број 6: Препоручује се Институту да изврши процену наплативости потраживања у износу од 19.288 хиљада динара код којих је од рока за наплату прошло више од годину дана и за које постоји велика неизвесност у погледу наплате у складу са захтевима МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, и да ефекте процене евидентира у својим пословним књигама у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешака и усвојеним рачуноводственим политикама.

Остала спорна потраживања од банака и других организација, у пословним књигама Института на дан 31. децембар 2019. године, исказана су у износу од 12.887 хиљада динара и у целости се односе на потраживања од Борске банке а.д., Бор у стечају из ранијих година.

У поступку ревизије утврђено је да је, на основу Решења за завршну деобу стечајне масе стечајног дужника Борска банка а.д., Бор, број 1294 од 22. маја 2019. године, стечајни дужник дана 15. јула 2020. године Институту извршио уплату потраживања у целости.

3.3.9. Готовински еквиваленти и готовина

Готовина и готовински еквиваленти, на дан 31. децембра 2019. године, исказани су у износу од 180.021 хиљада динара и односе се на:

Табела број 26 – Структура готовине и готовинских еквивалената

Назив	-у хиљадама динара-	
	2019. година	2018. година
Текући (пословни) рачуни	48.241	20.637
Благајна	135	853
Девизни рачун	130.986	99.523
Девизна благајна	643	1.254
Остала новчана средства	16	15
Укупно:	180.021	122.282

Текући (пословни) рачуни у износу од 48.241 хиљада динара односе се на новчана средства код следећих пословних банака:

Табела број 27 – Преглед текућих (пословних) рачуна по банкама

Назив	-у хиљадама динара-	
	2019. година	
Ванса Intesa а.д., Београд	45.346	
Управа за трезор, Београд	2.626	
Комерцијална банка а.д., Београд	269	
Укупно:	48.241	

Институт је са пословним банкама усагласио стање на текућим (пословним) рачунима на дан 31. децембар 2019. године.

Благајна у износу од 135 хиљада динара односи се у целости на динарска новчана средства која се налазе у благајни Института.

Девизни рачун исказан у износу од 130.986 хиљада динара, односи се на динарску противвредност девизних средстава код следећих пословних банака.

Табела број 28 – Преглед девизних рачуна по банкама

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Banca Intesa а.д., Београд (EUR)	117.830
Banca Intesa а.д., Београд (USD)	13.098
Комерцијална банка а.д., Београд (EUR)	58
Укупно:	130.986

Девизна благајна у износу од 643 хиљаде динара односи се на динарску противвредност девизних средстава која се налазе у благајни Института и то: 442 хиљаде динара (EUR) и 201 хиљада динара (USD).

Остала новчана средства у износу од 16 хиљада динара и у целости се односе на један златник тежине 3,48 грама који се чува у сефу благајне Института.

3.3.10. Порез на додату вредност

Порез на додату вредност, на дан 31. децембар 2019. године, исказан је у износу од 4.356 хиљада динара (278 хиљада динара у 2018. години) односи се на претходни порез на додату вредност у примљеним фактурама по општој стопи у износу од 4.278 хиљада динара и по посебној стопи у износу од 78 хиљада динара, за примљене фактуре после предаје пореске пријаве Обрасца ПППДВ за месец децембар 2019. године. Наведени износ претходног пореза исказан је у пореској пријави за месец јануар 2020. године.

3.3.11. Активна временска разграничења

Активна временска разграничења, на дан 31. децембар 2019. године, исказана су у износу од 49 хиљада динара и у целости се односе на ПДВ у примљеним фактурама по основу којих није коришћено право на одбитак претходног пореза на додату вредност у 2019. години.

3.3.12. Капитал

Капитал Института, на дан 31. децембар 2019. године исказан је у укупном износу од 799.668 хиљада динара и односи се на:

Табела број 29 - Структура укупног капитала

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Основни капитала	761.224	761.224
Нераспоређени добитак	53.678	16.869
Губитак	(15.234)	(15.234)
Укупно:	799.668	762.859

3.3.12.1. Основни капитал

Основни капитал, у износу од 761.224 хиљаде динара састоји се од:

Табела број 30 - Структура основног капитала

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Државни капитал	731.891	731.891
Остали основни капитал	29.333	29.333
Укупно:	761.224	761.224

У пословним књигама Института, на дан 31. децембар 2019. године, државни капитал исказан је у износу од 731.891 хиљаде динара и слаже се са капиталом уписаним у Регистар Привредног суда у Зајечару.

Табела број 31 - Власничка структура и правни основ за упис државног капитала

Назив	Износ у хиљадама динара	% учешћа у капиталу	Правни основ за упис капитала
Република Србија, Влада, Београд	479.695	65,54	Одлука 05 Број 023-5504/2007 од 13. септембра 2007. године („Сл. гласник РС“, бр. 84/07)
Национална служба за запошљавање, Крагујевац	18.458	2,52	Уговор о претварању (конверзији) потраживања Националне службе за запошљавање, Крагујевац број 0012-9-32/15 од 19. маја 2015. године
Општина Бор	94.540	12,92	Уговор о конверзији потраживања по основу уступљених јавних прихода према Институту за рударство и металургију, Бор у капитал Општине Бор, број 35 од 18. јануара 2016. године
Фонд за развој Републике Србије	139.198	19,02	Уговор о конверзији потраживања Фонда за развој Републике Србије по основу Уговора о уступању потраживања-замена испуњења бр. 3532 од 29. новембра 2006. године у трајни улог у основном Капиталу Института за рударство и металургију Бор, број 1463 од 22. августа 2017. године
Укупно:	731.891	100,00	

Остали основни капитал, на дан 31. децембар 2019. године исказан је у износу од 29.333 хиљаде динара и односи се на остали основни капитал, који је у поступку усклађивања почетног стања, на дан 1. јануара 2004. године, са Међународним стандардом финансијског извештавања 1 – Прва примена МСФИ, као и у складу са прелазним одредбама Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за предузећа, задруге и предузетнике¹¹ рекласификован са рачуна – извори ванпословних средстава.

3.3.12.2. Нераспоређени добитак

Нераспоређени добитак, на дан 31. децембар 2019. године, исказан је у укупном износу од 53.678 хиљада динара и односи се на:

Табела број 32 - Преглед нераспоређеног добитка

Назив	-у хиљадама динара-	
	2019. година	2018. година
Нераспоређени добитак ранијих година	16.869	3.718
Нераспоређени добитак текуће године	36.809	13.151
Укупно:	53.678	16.869

Одлуком Управног одбора о распоређивању добитка за 2017. годину број 849/18 од 22. јуна 2018. године, утврђен је нераспоређени добитак у износу од 3.718 хиљада динара, Одлуком Управног одбора о распоређивању добитка за 2018. годину број 955/А од 25. јуна 2019. године, утврђен је нераспоређени добитак у износу од 13.151 хиљада динара, а Одлуком Управног одбора о распоређивању добитка за 2019. годину број 2034-а/20 од 29. јула 2020. године, нето добит у износу од 36.809 хиљада динара, у целости је опредељен као нераспоређени добитак.

¹¹ („Службени гласник РС“, бр. 53/04, 11/05 и 51/05)

Чланом 16. став 1. Закона о буџету Републике Србије за 2018. годину¹² прописано је да су јавна предузећа и други облици организовања чији је оснивач Република Србија, дужни да најкасније до 30. новембра текуће буџетске године део од најмање 50% добити по завршном рачуну за 2017. годину уплате у буџет Републике Србије, према динамици коју одреди министарство надлежно за послове финансија.

Чланом 16. став 1. Закона о буџету Републике Србије за 2019. годину¹³ прописано је да су јавна предузећа и други облици организовања чији је оснивач Република Србија, дужни да најкасније до 30. новембра текуће буџетске године део од најмање 50% добити, по завршном рачуну за 2018. годину уплате у буџет Републике Србије, према динамици коју одреди министарство надлежно за послове финансија.

Такође је и чланом 16. став 1. Закона о буџету Републике Србије за 2020. годину¹⁴ прописано да су јавна предузећа и други облици организовања чији је оснивач Република Србија, дужни да најкасније до 30. новембра текуће буџетске године део од најмање 50% добити, по завршном рачуну за 2019. годину уплате у буџет Републике Србије, према динамици коју одреди министарство надлежно за послове финансија.

На основу Одлуке Владе Републике Србије 05 Број 023-5504/2007¹⁵ од 13. септембра 2007. године основан је Институт за рударство и металургију Бор, а учешће Републике Србије у капиталу Института износи 65,54%.

У периоду од 31. децембра 2017. године до 31. децембра 2019. године, нераспоређени добитак ранијих година у финансијским извештајима Института исказан је у укупном износу од 16.869 хиљада динара. Одлуком Управног одобра о распоређивању добитка за 2017. годину број 849/18 од 22. јуна 2018. године, утврђен је нераспоређени добитак у износу од 3.718 хиљада динара и Одлуком Управног одбора о распоређивању добитка за 2018. годину број 955/А од 25. јуна 2019. године, утврђен је нераспоређени добитак у износу од 13.151 хиљада динара, односно у укупном износу од 16.869 хиљада динара.

Табела број 33 - Преглед нераспоређеног добитка за период 2017. – 2019. година и део добити који је Институт био у обавези да уплати у буџет Републике Србије

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2018. година	Свега (2+3)
1	2	3	4
Нераспоређени добитак	3.718	13.151	16.869
Припадајући део Републици Србији (65,54%)	2.437	8.619	11.056
50% добити за уплату у буџет Републике Србије	1.218	4.310	5.528

Налаз: Институт је у финансијским извештајима исказао нераспоређени добитак ранијих година у укупном износу од 16.869 хиљада динара, што није у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2018. годину и Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину.

Наведеним законима је у члану 16. став 1. прописано да су јавна предузећа и други облици организовања чији је оснивач Република Србија или у којима Република Србија има учешће у власништву дужна да најмање 50% припадајућег дела добити по завршном рачуну за 2017. и 2018. годину, што укупно износи 5.528 хиљада динара, уплате у буџет Републике Србије

¹² („Службени гласник РС“, број 113/2017)

¹³ („Службени гласник РС“, број 95 од 8. децембра 2018., 72 од 7. октобра 2019.)

¹⁴ („Службени гласник РС“, број 84 од 29. новембра 2019. и 60 од 24. априла 2020 – Уредба)

¹⁵ („Службени гласник РС“, број 84/07)

најкасније до 30. новембра 2018. године (за 2017. годину), односно до 30. новембра 2019. године (за 2018. годину).

Институт је у 2018. години донео одлуку, без прибављене сагласности Владе Републике Србије, да се добит утврђена у финансијским извештајима за 2017. годину у износу од 3.718 хиљада динара неће распоређивати. Такође је и у 2019. години, без прибављене сагласности Владе Републике Србије, донео одлуку да се добит утврђена у финансијским извештајима за 2018. годину у износу од 13.151 хиљада динара, неће распоређивати.

На тај начин Институт није поступио у складу са чланом 16. став 3. Закона о буџету за 2018. годину и Закона о буџету за 2019. годину којим је прописано, да изузетно од става 1. овог члана, јавно предузеће и други облик организовања чији је оснивач Република Србија нема обавезу по основу уплате добити у буџет Републике Србије уколико, уз сагласност Владе Републике Србије, донесе одлуку да ће из добити покрити губитак, односно повећати капитал, а да ће расположива ликвидна средства употребити за финансирање инвестиција.

Ризик: Евидентирањем расподеле добити у пословним књигама без одлуке органа управљања и сагласности Влади Републике Србије постоји ризик од нереалног приказивања позиција у финансијским извештајима.

Препорука број 7: Препоручује се Институту да Одлуке о расподели добити за 2017. годину и 2018. годину упути на сагласност Влади Републике Србије и да по добијеном акту Владе Републике Србије по основу поднетих захтева за сагласност за обе одлуке спроведе одговарајућа књижења у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

3.3.12.3. Губитак

Губитак је, на дан 31. децембар 2019. године, исказан у износу од 15.234 хиљаде динара и у целости се односи на непокривени губитак из ранијих година.

3.3.13. Дугорочна резервисања

Према члану 6. Закона о рачуноводству, Институт је разврстан у средње правно лице. Чланом 18. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама од 31. децембра 2016. године, а у складу са одредбама члана 21. став 2. Закона о рачуноводству, прописано је да су рачуноводствене политике посебна начела, основи, конвенције, правила и пракса које је усвојио Институт за припремање и приказивање финансијских извештаја у складу са МСФИ/МРС. Правилником је такође прописано, да се пословни догађаји чије рачуноводствено обухватање није посебно уређено, евидентирају у складу са МСФИ/МРС.

Колективним уговором Института за рударство и металургију Бор, број 830 од 18. јуна 2018. године прописано је да је послодавац дужан да запосленом исплати отпремнину, при престанку радног односа ради коришћења права на пензију, или при престанку радног односа по сили закона због губитка радне способности, у висини две просечне зараде у Републици, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику.

Узимајући у обзир напред наведено, у складу са МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства и захтевима МРС 19 – Примања запослених, Институт је у обавези да поред осталог врши резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених.

Налаз: Усвојеним рачуноводственим политикама, а у складу са одредбама члана 21. став 2. Закона о рачуноводству, Институт се определио за примену МСФИ/МРС и по том основу је дужан да, у складу са одредбама члана 20. истог закона, за признавање, вредновање,

презентацију и обелодањивање позиција финансијских извештаја примењује наведене стандарде.

У поступку ревизије утврђено је да, на дан 31. децембар 2019. године као ни ранијих година, Институт није у складу са захтевима МРС 19 – Примања запослених, вршио резервисање за накнаде и друге бенефиције запослених, што није у складу са одредбама члана 21. став 2. а у вези да чланом 20. Закона о рачуноводству.

Због наведеног, за износ необрачунатог резервисања Институт, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године и у ранијим годинама није исказао обавезе по основу резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених, као и актуарске добитке или губитке по основу планова дефинисаних примања.

Ризик: Невршењем резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених, јавља се ризик од нетачног исказивања обавеза и финансијског резултата, као и ризик да информација исказана у финансијским извештајима није потпуна, истинита и поуздана.

Препорука број 8: Препоручује се Институту да, у складу са захтевима МРС 19 – Примања запослених, изврши резервисање за накнаде и друге бенефиције запослених и утврђене ефекте евидентира у својим пословним књигама.

3.3.14. Дугорочне обавезе

Дугорочне обавезе, на дан 31. децембар 2019. године, исказане су у износу од 46.019 хиљада динара и односе се на обавезе приказане у следећој табели:

Табела број 34 - Структура дугорочних обавеза

-у хиљадама динара-		
Назив	2019. година	2018. година
Дугорочни кредити и зајмови у земљи	41.979	41.979
Обавезе по основу финансијског лизинга	4.040	-
Укупно:	46.019	41.979

Дугорочни кредити и зајмови у земљи

Дугорочни кредити и зајмови у земљи исказани су у износу од 41.979 хиљада динара и у целости се односе на припадајући део позајмице Институту, која је од стране Републике Србије одобрена Рударско-топионичарском басену – Бор. Позајмица је извршена на основу Уговора о позајмици средстава, од 23. октобра 2006. године, који је закључен између Републике Србије коју заступа Влада и Рударско-топионичарског басена – Бор у реструктурирању. Чланом 3. наведеног уговора дефинисано је да ће РТБ Бор, средства за извршавање обавезе према Републици Србији из члана 1. овог уговора регулисати уговором о преносу инфраструктурне имовине на Републику Србије, а у складу са Закључком са седнице Одбора за надзор за спровођење акционог плана за реструктурирање и приватизацију РТБ Бор, одржане 17. октобра 2006. године.

Институт је на дан 31. децембар 2019. године извршио усаглашавање стања обавеза по дугорочном зајму са Serbia Zijin Corper д.о.о., Бор.

Обавезе по основу финансијског лизинга

Обавезе по основу финансијског лизинга исказане су у износу од 4.040 хиљада динара и односе се на обавезе по основу закључених уговора о финансијском лизигу за набавку три путничка возила.

Табела број 35 – Структура обавеза по основу финансијског лизинга

-у хиљадама динара-

Р.Б	Број и датум уговора	Датум доспећа	На дан 31. децембар 2019. године у валути Евро	Давалац лизинга	Исказана обавеза
I	11918/18. од 24.12.2018. године	36 месеци	24.972	Unicredit Leasing Srbija, д.о.о., Београд	1.148
II	12864/19 од 16.05.2019. године	36 месеци	30.838	Unicredit Leasing Srbija, д.о.о., Београд	1.716
III	13063/19 од 05.06.2019. године	36 месеци	15.636	Unicredit Leasing Srbija, д.о.о., Београд	1.176
Укупно:					4.040

Институт нема исказане доспеле обавезе по основу финансијског лизинга у оквиру краткорочних финансијских обавеза јер је за исте извршио уплату у износу од 4.843 хиљаде динара који су на Изводу отворених ставки са даваоцем лизинга исказане као аванс. Институт је на дан 31. децембар 2019. године извршио усаглашавање обавеза по основу финансијског лизинга са даваоцем лизинга.

3.3.15. Краткорочне финансијске обавезе

Институт је, на дан 31. децембар 2019. године, исказао краткорочне финансијске обавезе у износу од 45 хиљада динара, које се у целости односе на обавезе по основу MasterCard Business, код Banca Intesa а. д., Београд.

3.3.16. Примљени аванси, депозити и кауције

Примљени аванси, депозити и кауције, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 77.789 хиљада динара и односе се на:

Табела број 36 – Преглед примљених аванса, депозита и кауција

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Примљени аванси од купаца у земљи	64.969	2.649
Примљени аванси од купаца из иностранства	12.820	56.638
Укупно:	77.789	59.287

Примљени аванси од купаца у земљи у износу од 64.969 хиљада динара односе се на примљене авансе од следећих купаца:

Табела број 37 – Аналитички преглед примљених аванса од купаца у земљи

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Serbia Zijin Copper д.о.о., Бор	39.485
Rakita Exploration д.о.о., Бор	22.899
Остало	2.585
Укупно:	64.969

Примљени аванси од купаца из иностранства исказани су у износу од 12.820 хиљада динара и односе се на примљене авансе од следећих купаца:

Табела број 38 – Аналитички преглед примљених аванса од купаца из иностранства

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Universitatea de Vest, Румунија	6.283
Universitatea Politehnica, Румунија	2.228
PLEJADES GMBH, Немачка	2.216
DMT-Group, Немачка	2.093
Укупно:	12.820

3.3.17. Обавезе из пословања

Обавезе из пословања, на дан 31. децембар 2019. године, исказане су у износу од 69.970 хиљада динара и односе се на:

Табела број 39 – Преглед обавеза из пословања

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Добављачи у земљи	69.905	22.700
Добављачи у иностранству	65	5.949
Укупно:	69.970	28.649

Обавезе према добављачима у земљи исказане су у износу од 69.905 хиљада динара и односе се на обавезе према следећим добављачима:

Табела број 40 – Преглед обавеза према добављачима у земљи

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Geoinc group д.о.о., Београд	35.580
SUPERLAB, д.о.о., Београд	8.120
ANALYSIS, д.о.о., Београд	8.021
Geomag, друштво за геолошка истраживања, д.о.о., Београд	4.618
Облак Технологије д.о.о., Земун	2.246
JANIKOMERC, д.о.о., Ниш	1.824
MEGABREND д.о.о., Бор	1.115
Остали добављачи	8.381
Укупно:	69.905

3.3.18. Остале краткорочне обавезе

Остале краткорочне обавезе, на дан 31. децембар 2019. године, исказане су у износу од 25.221 хиљада динара и односе се на:

Табела број 41 – Преглед осталих краткорочних обавеза

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	21.299	7.952
Друге обавезе	3.922	12.224
Укупно:	25.221	20.176

3.3.18.1. Обавезе по основу зарада и накнада зарада

Обавезе по основу зарада и накнада зарада, у пословним књигама Института, на дан 31. децембар 2019. године, исказане су у износу од 21.299 хиљада динара и односе се на:

Табела бро 42 – Преглед обавеза по основу зарада и накнада зарада

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада осим накнада зарада које се рефундирају	11.610	7.952
Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	1.903	-
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	3.912	-
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	3.745	-
Обавезе за нето накнаде зарада које се рефундирају	96	-
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет запосленог које се рефундирају	9	-
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет послодавца које се рефундирају	24	-
Укупно:	21.299	7.952

У поступку ревизије утврђено је, да је Институт у 2018. години обавезе за порез на зараде и накнаде зарада запосленог, обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог, обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца, обавезе за нето накнаде зарада које се рефундирају, као и обавезе за порезе на накнаде зарада које се рефундирају на терет запосленог и на терет послодавца, евидентирао на рачуну – друге непоменуте обавезе.

У складу са чланом 110. Закона о раду, Институт редовно врши исплату зарада и накнада зарада и то најкасније до краја текућег месеца за претходни месец. За месец децембар 2019. године Институт је обрачунао зараду и исту у пословним књигама евидентирао на дан 31. децембар 2019. године и исплатио је у јануару 2020. године.

Налаз: Институт није, у складу са чланом 34. став 3. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике¹⁶ у пословним књигама ранијих година евидентирао обрачун нето зарада запослених трошкове зарада и накнада зарада и обавезе за нето зараде и накнаде зарада у износу од 4.882 хиљаде динара.

Институт редовно врши исплату зарада запослених, у складу са чланом 110. Закона о раду¹⁷ најкасније до краја текућег месеца за претходни месец, тако да је обрачуната зарада за месец децембар 2019. године, у пословним књигама евидентирана на дан 31. децембар 2019. године, а исплаћена 17. јануара 2020. године.

У поступку ревизије утврђено је, да су обрачунате нето зараде и накнаде зарада осим зарада које се рефундирају, у бруто билансу Института, са стањем на дан 31. децембар 2018. године, исказане у износу од 7.952 хиљаде динара, а да су обрачунате нето зараде и накнаде зарада осим зарада које се рефундирају за децембар 2018. године исказане у износу од 13.700 хиљада динара, и да је по том основу у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2018. године, Институт мање исказао обавезе за нето зараде и накнаде зарада осим зарада које се рефундирају у износу од 5.748 хиљада динара.

¹⁶ („Службени гласник РС“, број 95/14)

¹⁷ („Службени гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - одлука УС, 113/2017, 95/2018 – аутентично тумачење)

Такође је утврђено, да су обавезе за нето зараде и накнаде зарада осим накнада зарада које се рефундирају, у бруто билансу на дан 31. децембар 2019. године, исказане у износу од 11.610 хиљада динара, а да су обрачунате нето зараде и накнаде зарада осим зарада које се рефундирају за децембар 2019. године исказане у износу од 16.492 хиљаде динара, и да је по том основу у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године, Институт мање исказао обавезе за нето зараде и накнаде зарада за 4.882 хиљаде динара.

Због наведеног, нисмо се уверили да је Институт, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2019. године и ранијих година, реално исказао остале краткорочне обавезе, као и трошкове зарада, накнада зарада и остале личне расходе ранијих година у износу од 4.882 хиљаде динара.

Ризик: Уколико се у пословним књигама не врши евидентирање обрачуна зарада и накнада зарада запослених, јавља се ризик од нетачног исказивања обавеза и финансијског резултата, као и ризик да информација исказана у финансијским извештајима није потпуна, истинита и поуздана.

Препорука број 9: Препоручује се Институту да, утврди износ необрачунатих обавеза за зараде и накнаде зарада и да утврђене ефекте евидентира у својим пословним књигама у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

3.3.18.2. Друге обавезе

У пословним књигама Института, на дан 31. децембар 2019. године, друге обавезе исказане су у износу од 3.922 хиљаде динара и односе се на обавезе приказане у следећој табели:

Табела број 43 – Преглед других обавеза

Назив	-у хиљадама динара-	
	2019. година	2018. година
Обавезе за нето ауторске хонораре	89	119
Обавезе за привремене и повремене послове (нето)	1.362	617
Обавезе за чланове управног одбора (нето)	351	225
Остале обавезе	2.120	11.263
Укупно:	3.922	12.224

У поступку ревизије утврђено је, да је Институт у 2018. години обавезе за порез на зараде и накнаде зарада запосленог, обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог, обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца, обавезе за нето накнаде зарада које се рефундирају, као и обавезе за порезе на накнаде зарада које се рефундирају на терет запосленог и на терет послодавца, евидентирао на рачуну остале обавезе – друге непоменуте обавезе.

Обавезе за привремене и повремене послове исказане су у износу од 1.362 хиљаде динара и у целости се односе на обавезе за децембар 2019. године које су исплаћене у јануару 2020. године.

У пословним књигама Института, на дан 31. децембар 2019. године, остале обавезе исказане су у износу од 2.120 хиљада динара, односе се на: обавезе за порезе и доприносе на боловање преко 30 дана у износу од 485 хиљада динара, обавезе за умањење зарада за 5% у износу од 1.419 хиљада динара и обавезе за порезе и доприносе на остала лична примања у износу од 216 хиљада динара.

3.3.19. Обавезе по основу пореза на додату вредност

Обавезе по основу пореза на додату вредност, на дан 31. децембар 2019. године, исказане су у износу од 810 хиљада динара и у целости се односе на обрачунати порез на додату вредност за месец децембар, чија уплата је извршена у јануару 2020. године.

3.3.20. Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине, на дан 31. децембар 2019. године, исказане су у износу од 1.126 хиљада динара и односе се на следеће обавезе:

Табела број 44 – Преглед обавеза за остале порезе, доприносе и друге дажбине

-у хиљадама динара-		
Назив	2019. година	2018. година
Обавезе за порез из резултата	-	6.678
Обавезе за порез и доприносе на остала лична примања	2	30
Обавезе за порез и доприносе на ауторска права	38	35
Обавезе за порез на привремене и повремене послове	193	91
Обавезе за ПИО допринос на привремене и повремене послове на терет запосленог	271	128
Обавезе за допринос за здравствено осигурање на привремене и повремене послове на терет запосленог	93	40
Обавезе за допринос за незапослене на привремене и повремене послове на терет запосленог	13	5
Обавезе за ПИО допринос на привремене и повремене послове на терет послодавца	222	110
Обавезе за допринос за здравствено осигурање на привремене и повремене послове на терет послодавца	93	40
Обавезе за порез на доходак грађана на накнаде управном одбору	88	57
Обавезе за ПИО допринос на накнаде управном одбору	113	74
Укупно:	1.126	7.288

Обавезе за остале порезе и доприносе и друге дажбине у износу од 1.126 хиљада динара у целости се односе на обрачунате обавезе за порезе и доприносе, на примања наведена у претходној табели за децембар 2019. године, које су исплаћене у јануару 2020. године.

3.3.21. Ванбиласна евиденција

У финансијским извештајима Института, на дан 31. децембар 2019. године, ванбилансна актива и пасива исказане су у износу од 107.094 хиљаде динара и у целости се односе на евидентирану опрему и машине (рачунари, лабораторијска опрема и уређаји) Јапанске агенције за међународну сарадњу Džajka, која се налазе у Институту.

На основу Споразума о техничкој сарадњи између Савета министара Србије и Црне горе и Владе Јапана, који је потписан 30. новембра 2005. године у Београду у оригиналу на енглеском језику и Записника о разговорима у Београду, који је потписан 21. новембра 2014. године између Сталног представника Јапанске агенције за међународну сарадњу Džajka, Института за рударство и металургију Бор, Техничког факултета Бор, Министарства рударства и енергетике и Министарства пољопривреде и заштите животне средине, у циљу реализације заједничког Пројекта под називом „Истраживање интеграције анализе просторног и напредног искоришћења метала да би се обезбедио одрживи развој минералних ресурса у Републици Србији“, Јапанска агенција за међународну сарадњу Džajka, обезбедила је опрему, машине и материјал, који представљају њену имовину до завршетка заједничког

пројекта, односно до момента прихватања резултата заједничког пројекта од стране Владе Јапана.

Споразумом је утврђено да ће Савет министара Србије и Црне Горе, поред осталог о свом трошку обезбедити канцеларије и остале погодности, које су неопходе за обављање дужности експерата, виших добровољаца и представника мисија Јапанске агенције за међународну сарадњу Džajka. Записником о разговорима у Београду, од 21. новембра 2014. године, дефинисано је да ће канцеларију у којој ће боравити експерти Јапанске агенције за међународну сарадњу Džajka, обезбедити Институт за рударство и металургију, Бор, као и да ће опрема, машине и материјал које обезбеди Džajka, бити смештени у просторијама Института.

Од стране Владе Јапана дана 17. марта 2020. године, прихваћени су постигнути резултати истраживања наведеног пројекта, тако да опрема и машине које се налазе у просторијама Института за рударство и металургију Бор, од тог датума постају његово власништво.

3.4. Биланс успеха

3.4.1. Приходи од продаје производа и услуга

Приходи од продаје производа и услуга, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 633.052 хиљаде динара и односе се на приходе приказане у следећој табели:

Табела број 45 – Структура прихода од продаје производа и услуга

Назив	2019. година	2018. година
Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	535.609	487.944
Приходи од продаје готових производа на иностраном тржишту	97.443	58.412
Укупно:	633.052	546.356

-у хиљадама динара-

Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту исказани су у износу од 535.609 хиљада динара и односе се на следеће приходе:

Табела број 46 – Структура прихода од продаје производа и услуга на домаћем тржишту

Назив	2019. година
Приходи од научноистраживачког рада	134.525
Приходи од услуга на домаћем тржишту	399.663
Приходи од продаје производа на домаћем тржишту	1.421
Укупно:	535.609

-у хиљадама динара-

Приходи од научноистраживачког рада у износу од 134.525 хиљада динара у целисти се односе на приходе од пројеката, на основу уговора о реализацији и финансирању научноистраживачког пројекта из програма истраживања у области технолошког развоја (са партиципацијом) и програма обезбеђивања и одржавања научноистраживачке опреме и простора за научноистраживачки рад, закључених са Министарством за науку и технолошки развој.

Приходи од услуга на домаћем тржишту исказани су у износу од 399.663 хиљаде динара и највећим делом се односе на приходе оставрене на основу: израде студије изводљивости експлоатације лежишта масивно-сулфидне руде, израде елабората о резервама и ресурсима бакра и злата, израде пројекта геолошког истраживања, лабораторијска геомеханичка испитивања, лабораторијске анализе.

Приходи од продаје производа на домаћем тржишту исказани су у износу од 1.421 хиљада динара и највећим делом се односе на приходе од продаје Pt жице, PtRh жице, Pt лончића и AuCuNi траке.

Приходи од продаје готових производа на иностраном тржишту, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 97.443 хиљаде динара и односе се на:

Табела број 47 – Структура прихода од продаје производа и услуга на иностраном тржишту
-у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Приходи од продаје производа на иностраном тржишту	62.720
Приходи од услуга на иностраном тржишту	34.723
Укупно:	97.443

Приходи од продаје производа на иностраном тржишту у износу од 62.270 хиљада динара, највећим делом се односе на приходе од продаје племенитих метала.

Приходи од услуга на иностраном тржишту исказани су у износу од 34.723 хиљаде динара и највећим делом се односе на приходе од: израде елабората о класификацији, категоризацији и прорачуну резерви угља, израде извештаја о извршеним лабораторијским испитивањима тла и воде, лабораторијским испитивањима узетих при истражном бушењу, израде техничког рударског пројекта за максимално искоришћење.

3.4.2. Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.

Приходи од премија, субвенција, дотација, донација, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 48 хиљада динара (803 хиљаде динара у 2018. години) и у целости се односе на повраћај више уплаћених пореза и доприноса.

3.4.3. Други пословни приходи

Други пословни приходи исказани су у износу од 58.532 хиљаде динара и у целости се односе на приходе од пројекта „Интегрисани иновативни металуршки систем који ефективно доприноси полиметалуршким рудама, рудама мањег квалитета и концентратима“.

3.4.4. Приходи од активирања учинака и робе

Приходи од активирања робе и учинака, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 3.739 хиљада динара (2.763 хиљаде динара у 2018. години) и у целости се односе на приходе настале повећањем вредности опреме у лабораторији која је израђена од платине због раста цене платине на светском тржишту.

3.4.5. Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга

У пословним књигама Института, на дан 31. децембар 2019. године, повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга исказано је у износу од 56.509 хиљада динара (33.056 хиљада динара у 2018. години) и у целости се односи на повећање вредности залиха недовршене производње рафинације племенитих метала.

3.4.6. Набавна вредност продате робе

Набавна вредност продате робе, на дан 31. децембар 2019. године, исказана је у износу од 235 хиљада динара (148 хиљада динара у 2018. години) и односи се на набавну

вредност робе на складишту у износу од 118 хиљада динара и у транзиту у износу од 117 хиљада динара.

3.4.7. Трошкови материјала

Трошкови материјала, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 100.677 хиљада динара и односе се на:

Табела број 48 – Структура трошкова материјала

-у хиљадама динара-		
Назив	2019. година	2018. година
Трошкови материјала за израду	77.439	27.835
Трошкови осталог материјала (режијског)	11.761	11.720
Трошкови резервних делова	9.640	6.163
Трошкови једнократног отписа алата и инвентара	1.837	1.532
Укупно:	100.677	47.250

Трошкови материјала за израду у износу од 77.439 хиљада динара односе се на:

Табела број 49 - Преглед трошкова материјала за израду

-у хиљадама динара-		
Назив	2019. година	2018. година
Трошкови сировина и основног материјала	52.587	2.395
Трошкови хемикалија и реагенса	24.852	25.440
Укупно:	77.439	27.835

Трошкови сировина и основног материјала у износу од 52.587 хиљада динара односе се на утрошене племените метале у процесу производње.

Трошкови хемикалија и реагенса у износу од 24.852 хиљаде динара односе се на разне врсте хемијских једињења утрошених у процесу производње.

Трошкови осталог материјала (режијског), на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 11.761 хиљада динара и односе се на трошкове приказане у следећој табели:

Табела број 50 – Преглед трошкова осталог материјала

-у хиљадама динара-		
Назив	2019. година	2018. година
Трошкови канцеларијског материјала	2.858	3.527
Трошкови утрошене воде	1.126	737
Трошкови стручне литературе и друге публикације	581	714
Трошкови материјала за текуће одржавање	3.067	2.266
Трошкови осталог потрошног материјала	4.129	1.435
Трошкови материјала за одржавање возила	-	3.035
Трошкови осталог материјала	-	6
Укупно:	11.761	11.720

Трошкови канцеларијског материјала у износу од 2.858 хиљада динара односе се на: разне врсте блокова и образаца за потребе обављања делатности, тонере, коректоре, регистраторе, папир за штампање и остали канцеларијски материјал.

Трошкови материјала за текуће одржавање у износу од 3.067 хиљада динара односе се на разне врсте електроматеријала (каблови, жице, прикључци, лед панели, осигурачи, батерије и слично), и на друге врсте утрошеног материјала спрејеви, филтери, табле траке, везице и слично набављеног за потребе производње.

Трошкови осталог потрошног материјала у износу од 4.129 хиљада динара односе се на трошкове средстава за одржавање хигијене и разне врсте санитариија, убруси, маске, наочаре, спрејеви, ЗИП кесе, кварцни песак и разне врсте ватросталних маса, и остали потрошни материјал.

Трошкови резервних делова исказани су у износу од 9.640 хиљада динара и односе се на набављене резервне делове за опрему и инструменте: турбо пумпе за спелтхрометар у износу од 1.504 хиљаде динара, аутосемплер за анализатор АМА 254 у износу од 621 хиљаде динара, Matcing Box Aseemblz у износу од 527 хиљада динара, KIT FOR 5000/mes два комада у укупном износу од 1.152 хиљаде динара и остало у износу од 5.836 хиљада динара.

Трошкови једнократног отписа алата и ситног инвентара у износу од 1.837 хиљада динара односе се отпис алата и ситног инвентара приликом њиховог стављања у употребу у износу од 1.469 хиљада динара и на трошкове отписа ауто гума у износу од 368 хиљада динара, а у складу са усвојеним рачуноводственим политикама.

3.4.8. Трошкови горива и енергије

Трошкови горива и енергије, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 19.898 хиљада динара и односе се на:

Табела број 51 - Преглед трошкова горива и енергије

-у хиљадама динара-		
Назив	2019. година	2018. година
Трошкови горива и мазива	7.438	7.118
Трошкови електричне енергије	7.021	4.392
Трошкови топлотне енергије	5.439	3.551
Укупно:	19.898	15.061

Трошкови горива и мазива (европремиум, евродизел, аутогас и остало) у износу од 7.438 хиљада динара односе се на набављена горива од различитих добављача.

Трошкови електричне енергије исказани су у износу 7.021 хиљада динара и односе се на утрошену електричну енергију набављену од ЈП Електропривреда Србије, Београд на основу закљученог уговора са снабдевачем.

Трошкови топлотне енергије исказани су у износу од 5.439 хиљада динара и односе се на испоручену топлотну енергију у износу од 3.172 хиљаде динара од снабдевача ЈКП Топлана, Бор, на трошкове пелета у износу од 1.751 хиљада динара од добављача Bio Energy Point, д.о.о. Београд, на утрошену водену пару у износу од 433 хиљаде динара набављену од Serbia Zijin Correr д.о.о., Бор и у износу од 83 хиљаде динара од ЈКП Београдске електране, Београд.

3.4.9. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 346.809 хиљада динара и односе се на трошкове приказане у следећој табели:

Табела број 52 – Преглед трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto I)	264.150	214.942
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	44.701	38.006
Трошкови накнаде по уговору о делу	95	-
Трошкови накнаде по ауторским уговорима	1.411	1.160
Трошкови накнаде по уговору о привременим и повременим пословима	18.687	12.162
Трошкови накнада члановима органа управљања и надзора	6.319	4.628
Остали лични расходи и накнаде	11.446	11.533
Укупно:	346.809	282.431

Трошкови зарада и накнада зарада (брutto I) запослених исказани су у износу од 264.150 хиљада динара, а њихова структура приказана је у следећој табели:

Табела број 53 – Структура трошкова зарада и накнада зарада запослених без доприноса на терет послодавца

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година
Зарада за ефективан рад	122.844
Ноћни рад	3.386
Рад недељом (дневни)	1.695
Рад недељом (ноћни)	664
Државни празник (недељни дневни)	83
Државни празник (недељни ноћни)	23
Државни празник (дневни)	670
Државни празник (ноћни)	209
Минули рад	9.156
Рад на пројектима науке	73.374
Минули рад по основу научноистраживачког рада	6.781
Накнаде зарада за годишњи одмор	12.540
Накнаде зарада за плаћено одсуство	257
Накнаде зарада за боловање до 30 дана	1.305
Накнаде зарада за државни празник	4.476
Накнаде зарада за верски празник	498
Топли оброк	8.751
Регрес за годишњи одмор	2.660
Поклон честитке (8. март)	328
Стимулација	5.704
Зарада из ранијих година по пресудама	1.616
Остало	497
Свега:	257.517
Зарада по пројектима	6.633
Укупно	264.150

Обрачун и исплата зарада у Институту утврђена је Законом о раду, Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (у даљем тексту: Закон о привременом уређивању основица), Колективним уговором Института за рударство и металургију, Бор број 2002/18 од 30. октобра 2018. године (у даљем тексту: Колективни уговор Института).

Трошкови накнаде по уговору о делу исказани су у износу од 95 хиљада динара и односе се на ангажовање кадрова за подршку пословања у виду извршења услуге техничког прегледа објекта.

Трошкови накнаде по ауторским уговорима исказани су у износу од 1.411 хиљада динара и односе се на новчану накнаду лицима ангажованим за израду пројекта.

Трошкови накнаде по уговору о привременим и повременим пословима исказани су у износу од 18.687 хиљада динара и односе се на ангажовање лица по основу Уговора о привременим и повременим пословима ради обављања послова у Лабораторији за геомеханику, послове узорковања и припреме бакарних блокова.

Зарада пословодства: Према Статуту Института пословодство чине Управни одбор Института и директор.

Директор је именован Одлуком управног одбора број XXIII/2 од 24. августа 2018. године и са управним одбором је закључио анекс II уговор о раду број 1604 од 24. августа 2018. године.

Зараде пословодства за 2019. годину исплаћене су у укупном износу од 18.116 хиљада динара и умањене су у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Трошкови накнада члановима органа управљања и надзора: Управни одбор Института има седам чланова које именује Влада Републике Србије (у даљем текст: Влада), од којих председника и три члана одређује Влада, као своје представнике, а три члана предлаже Научно веће Института из редова истраживача у научним или наставним звањима запослених у Институту.

Трошкови накнада члановима органа управљања и надзора исказани су у износу од 6.319 хиљада динара. Институт умањује накнаду члановима органа управљања и надзора у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Остали лични расходи и накнаде у 2019. години износе 11.446 хиљада динара и представљени су следећом табелом:

Табела број 54 – Структура осталих личних расхода и накнада

Назив	-у хиљадама динара-	
	2019. година	2018. година
Накнаде запосленима за службени пут у иностранство	3.534	4.077
Накнаде запосленима за службени пут у земљи	2.602	2.668
Накнада превоза запосленима са рада и на рад	2.037	1.702
Остала лична примања (стипендије)	1.390	1.101
Солидарна помоћ по основу болести	894	334
Отпремнина при одласку у пензију	444	959
Накнада за коришћење ауто пута и паркинга	305	301
Накнада трошова превоза на службени пут сопственим аутомобилом	136	369
Помоћ у случају смрти	75	-
Дневнице за службени пут по основу стручног усавршавања	29	22
Укупно	11.446	11.533

Накнаде запосленима за службени пут у иностранство исказане су у износу од 3.534 хиљаде динара и односе се на трошкове дневница, превоза и смештаја на службеном путу у иностранство у складу са чланом 88. тачка 3. Колективног уговора Института.

Накнаде запосленима за службени пут у земљи исказане су у износу од 2.602 хиљаде динара и у целости се односе на трошкове дневница, превоза и смештаја на службеном путу у земљи. Исплата се врши у складу са чланом 88. тачка 2. Колективног уговора Института.

Накнаде трошкова запосленима за превоз на радно место и са радног места исказане су у износу од 2.037 хиљада динара, а исплата запосленима се врши на основу члана 88. тачка 1. Колективног уговора Института.

Остала лична примања (стипендије) исказана су у износу од 1.390 хиљада динара и односе се на стипендије деци настрадалих радника у складу са чланом 94. Колективног уговора Института.

Солидарна помоћ по основу болести исказана је у износу од 894 хиљаде динара и односи се на помоћ запосленима у случају болести запосленог или члана његове уже породице, а у складу са одредбама члана 94. Колективног уговора Института.

Отпремнине запосленима при одласку у пензију у износу од 4.444 хиљаде динара, односе се на исплаћене отпремнине запосленима приликом одласка у пензију, на основу решења о исплати отпремнине због престанка радног односа које је донео директор у складу са одредбама члана 91. Колективног уговора Института.

3.4.10. Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 160.410 хиљада динара и односе се на трошкове приказане у следећој табели:

Табела број 55 - Структура трошкова производних услуга

Назив	-у хиљадама динара-	
	2019. година	2018. година
Трошкови услуга на изради учинака	28.323	14.610
Трошкови транспортних услуга	3.785	2.987
Трошкови услуга одржавања	29.869	19.736
Трошкови закупнина	0	27
Трошкови сајмова	1	14
Трошкови рекламе и пропаганде	2.199	1.559
Трошкови истраживања	69.627	2.827
Трошкови осталих производних услуга	26.606	32.127
Укупно:	160.410	73.887

Трошкови услуга на изради учинака исказани су у износу од 28.323 хиљаде динара и односе се на:

Табела број 56 - Преглед трошкова услуга на изради учинака

Назив	-у хиљадама динара-	
	2019. година	2018. година
Трошкови услуга на изради учинака-подизвођачи	6.401	735
Трошкови услуга израде техничке документације	15.820	12.813
Трошкови услуга на изради пројеката	3.372	173
Трошкови услуга узорковања	1.068	889
Трошкови осталих услуга на изради учинака	1.662	0
Укупно:	28.323	14.610

Трошкови услуга на изради учинака – подизвођачи у износу од 6.401 хиљаде динара, односе се на: геомеханичка истраживања и анализу стабилности косина за надвишење брана флотацијског јаловишта у руднику бакра Мајданпек, која су извршена од стране IMR-BOR DOO Зворник у износу од 2.350 хиљада динара и 4.051 хиљада динара, на истражно бушење-ротационо бушење вертикалних бушотина са континуалним језгровањем и wireline методом; уградњу пијазометарске контрукције ПВЦ цеви, испирање пијазометара и извођење опита стандардне пенетрације СПТ, извршеног од стране подизвођача GEONIK GROUP д.о.о., Београд.

Трошкови услуга израде техничке документације у износу од 15.820 хиљада динара, највећим делом у износу од 14.229 хиљада динара, односе се на: геодетско снимање са израдом елабората геодетских радова тачака узорковања и других истражних радова на локацијама рударских отпада на територији Републике Србије (41 локација) извршеног од стране Агенције GEOPREMER, Бор у износу од 1.169 хиљада динара; учешће у изради елабората о рудним резервама угља на лежишту Гацко у Републици Српској, извршеног од стране OM Company д.о.о., Београд у износу од 410 хиљада динара; техничку контролу рударског пројекта на истраживању чврстих минералних сировина у хидротермалном систему - лежишта Чукару пеки, извршену од стране OM Company д.о.о., Београд у износу од 1.362 хиљаде динара; израду елабората о технолошким испитивањима припреме минералних сировина на језгрима истражних бушотина рудног тела Церово-цементација 2, од стране ITNMS-Институт за технологију нуклеарних и других минералних сировина, Београд у износу од 6.683 хиљаде динара; израду елабората стабилности флотацијске бране Превој Шапка у Руднику бакра у Мајданпеку, од стране ITNMS-Институт за технологију нуклеарних и других минералних сировина, Београд у износу од 4.250 хиљада динара; PZI доградња система за дозирање коректива, руковођење и координација уговорених послова Свеска 6 – Машинске индустрије, од стране Global Inovation Projects д.о.о., Београд у износу од 355 хиљада динара.

Трошкови услуга на изради пројеката у износу од 3.372 хиљаде динара, највећим делом у износу од 2.743 хиљаде динара, односе се на: услуге презентације Института на тржишту Румуније у оквиру пројекта под називом „Romania Serbia Network for assessing and disseminating the impact of copper mining activities on water quality in the cross-border area“ извршене од стране INTERTRADE RESOURCES LTD, NASSAU, BAHAMS у износу од 1.195 хиљада динара; инжењеринг сервис од концепцијског решења до главних (Техничких) пројеката и подношења захтева за добијање грађевинских дозвола за Линију дробљења и просејавања кречњака за каменолом Кучево извршеног од стране Global Inovation Projects д.о.о., Београд у износу од 897 хиљада динара и цементирање бушотина промера Ф90мм на површинском копу Јужни Ревир, Мајданпек, извршеног од стране Инжењерског бироа BAN.KON Београд у износу од 651 хиљада динара.

Трошкови транспортних услуга у износу од 3.785 хиљада динара, највећим делом односи се на: трошкове транспортних услуга (превоз радних машина за израду платоа и приступних путева за израду бушотина) у износу од 529 хиљада динара и 3.256 хиљада динара на трошкове ПТТ услуга (отпремање пошиљки и трошкови фиксне и мобилне телефоније).

Трошкови услуга одржавања у износу од 29.869 хиљада динара, односе се на трошкове одржавања који су приказани у следећој табели:

Табела број 57 - Преглед трошкова услуга одржавања

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови одржавања машина и опреме	28.046	18.645
Трошкови одржавања возила	1.717	1.040
Трошкови одржавања фотокопир апарата (плотера)	106	54
Укупно:	29.869	19.739

Трошкови рекламе и пропаганде, исказани су у износу од 2.199 хиљада динара и односе се на: штампање промотивног материјала и публикација по уговору од 16. јула 2019. године за потребе пројекта „NETMAN EMS KOD-RORS-308“, извршене од стране Grafomed Trade Бор у износу од 1.200 хиљада динара и 999 хиљада динара на услуге маркетинг презентације, услуге снимања и емитовања прилога у оквиру емисије Ново јутро на TV PINK и ЕПП услуге по Уговору – Медијска кампања РЕФ:02 на F-KANAL-у, Зајечар.

Трошкови истраживања, исказани су у износу од 69.627 хиљада динара, и највећим делом у износу од 64.025 хиљада динара, односе се на: истражно бушење на локацијама површинских копова Јужни и Северни ревер рудника Мајданпек, површинског копа Велики Кривељ и Флотацијског јаловишта Велики Кривељ у Бору, извршеног од стране предузећа за геолошка и геотехничка истраживања Geopik Group, Београд у износу од 35.399 хиљада динара; истражно бушење са континуалним језгровањем wire line методом, извршено од стране Друштва за геолошка истраживања Geomag Београд у износу од 17.822 хиљаде динара; геолошко-геотехничка истраживања на локацији флотацијских брана Шашки поток у Мајданпеку, од стране Друштва за геолошка истраживања Geomag Београд у износу од 4.935 хиљада динара; бушење са језгровањем локације (Рудници) Рашка, од стране извођача GEOAQA 2018 Крагујевац у износу од 3.140 хиљада динара; организација и логистичка подршка транспорта угља из Републике Српске у Немачку и Пољску од стране Инжењерског бироа VAN-KON, Београд у износу од 1.320 хиљада динара; услуге изградње бушотина на Старом флотацијском јаловишту од стране AQUA HIDRODINCENTAR Пожаревац у износу од 1.409 хиљада динара.

Трошкови осталих производних услуга исказани су у износу од 26.606 хиљада динара и односе се на:

Табела број 58 - Преглед трошкова осталих производних услуга

-у хиљадама динара-

Назив	2019. година	2018. година
Трошкови регистрације моторних возила	442	355
Трошкови хемијских анализа	702	3.032
Трошкови заштите и заштите на раду	288	126
Трошкови увођења контроле и одржавања софтвера	775	1.106
Трошкови увођења ISO стандарда	531	632
Трошкови акредитације и лиценцирање софтвера	777	7.960
Трошкови комуналних услуга	341	297
Трошкови услуга изношења смећа	281	248
Трошкови услуга при увозу и извозу робе (шпедиција)	525	390
Трошкови консалтинг услуга	18.970	16.778
Трошкови осталих услуга	2.974	1.203
Укупно:	26.606	32.127

Трошкови консалтинг услуга у износу од 18.970 хиљада динара, највећим делом у износу од 13.951 хиљада динара, односе се на: консалтинг услуге за потребе израде Катастра рударског отпада у току детаљних истраживања на локацијама изабраним за даља геолошка,

хемијска и геомеханичка испитивања на територији Републике Србије, које су извршене од стране ОМ соmpanу д.о.о., Београд у износу од 4.100 хиљада динара, консалтинг услуге на технологијама хидрометалуршког лужења на варијабилним температурама из отпадног материјала Јагозит, које су извршене од стране ПР консалтинг активности АКОНС, Београд у износу од 1.675 хиљада динара; консалтинг услуге из области заштите на раду извршене од стране ПР агенције за консалтинг услуге ANSI 02, Београд у износу од 2.475 хиљада динара; консалтинг услуге и рад експерата геологије на моделирању лежишта доње зоне за израду Анекса Елабората, које су извршене од стране предузећа Timok Consalting Бор у износу од 5.024 хиљаде динара и консалтинг на изради пилот пројекта – Advance Steel, које су извршене од стране TeamCAD д.о.о., Београд у износу од 677 хиљада динара.

Трошкови осталих услуга у износу од 2.974 хиљаде динара у целости се односе на услуге прераде позлаћених елемената и повраћај у облику праха или гранула, које су извршене од стране HOLDING KABLOVI а.д., Јагодина.

3.4.11. Трошкови амортизације

Трошкови амортизације, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 68.176 хиљада динара и односе се на амортизацију: нематеријалних улагања у износу од 4.437 хиљада динара, грађевинских објеката у износу од 4.983 хиљаде динара и постројења и опреме у износу од 58.756 хиљада динара.

3.4.12. Нематеријални трошкови

Нематеријални трошкови, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у укупном износу од 31.432 хиљаде динара, а њихова структура приказана је у следећој табели:

Табела број 59 - Структура нематеријалних трошкова

Назив	-у хиљадама динара-	
	2019. година	2018. година
Трошкови непроизводних услуга	7.265	12.007
Трошкови репрезентације	3.567	3.811
Трошкови премија осигурања	2.908	1.990
Трошкови платног промета	1.029	1.051
Трошкови чланарина	712	528
Трошкови пореза	186	634
Остали нематеријални трошкови	15.765	26.582
Укупно:	31.432	46.603

Трошкови непроизводних услуга, у износу од 7.265 хиљада динара односе се на трошкове приказане у следећој табели:

Табела број 60 - Преглед трошкова непроизводних услуга

Назив	-у хиљадама динара-	
	2019. година	2018. година
Трошкови стручног усавршавања – котизација	1.805	735
Трошкови стручног образовања-школарине	1.172	2.870
Трошкови здравствених услуга – систематски прегледи	126	427
Трошкови осталих непроизводних услуга	3.540	7.138
Трошкови тендерске – конкурсне документације	70	-
Трошкови адвокатских услуга	552	837
Укупно:	7.265	12.007

Трошкови стручног усавршавања-котизације у износу од 1.805 хиљада динара у целости се односе на: услуге држања предавања из области медицине, заштите на раду и пољопривреде, у оквиру ИПА – Програм прекограничне сарадње Румунија – Србија на пројекту „Forming of network for enhancing environmental protection from pollutants of minig cross border areas“, у износу од 1.092 хиљаде динара; присуствовање запослених на конференцији у Берлину у износу од 150 хиљада динара и 563 хиљаде динара на котизације за присуствовање семинарима у организацији Савеза хемијских инжењера, Савеза инжењера и техничара, Техничког факултета, Привредног саветника, присуствовање конференцији у организацији Удружења економиста и менаџера Балкана.

Трошкови стручног образовања – школарине у износу од 1.172 хиљаде динара, односе се на школарине које Институт плаћа за запослене који су уписали докторске студије на Техничком факултету у Бору, а на основу: Споразума о сарадњи број 210, који је 19. фебруара 2018. године потписан између Техничког факултета у Бору, Универзитета у Београду и Института за рударство и металургију Бор, Одлука Научног већа Института за рударство и металургију Бор о упућивању запослених на докторске студије, Уговора о образовању запослених, који су закључени између директора Института и запослених и Уговора о школовању закључених између Техничког факултета у Бору и запослених који су од стране Института упућени на школовање.

Трошкови осталих непроизводних услуга у износу од 3.540 хиљада динара у целости се односе на трошкове финансирања рада ћерке фирме Друштва с ограниченом одговорношћу IRM – Bor Zvornik са седиштем у Зворнику, на основу Одлуке Управног одбора, број IX/1 од 4. марта 2010. године и члана 2. Уговора број 50/2019, који је дана 11. јануара 2019. године закључен између Института за рударство и металургију, Бор и Друштва с ограниченом одговорношћу IRM – Bor, Zvornik са седиштем у Зворнику-ћерка фирма.

Трошкови адвокатских услуга у износу од 552 хиљаде динара, у целости се односе на адвокатске услуге пружене Институту по Уговору о заступању број 332/19 од 11. марта 2019. године и Уговору о заступању број 270/19 од 28. фебруара 2019. године.

Трошкови репрезентације исказани су у износу од 3.567 хиљада динара и односе се на трошкове приказане у следећој табели:

Табела број 61 – Преглед трошкова репрезентације

Назив	-у хиљадама динара-	
	2019. година	2018. година
Трошкови репрезентације у земљи – службени ручак	1.823	1.556
Трошкови репрезентације у просторијама Института	1.656	2.085
Трошкови репрезентације у иностранству – службени ручкови	88	170
Укупно:	3.567	3.811

Трошкови премија осигурања исказани су у износу од 2.908 хиљада динара и односе се на: трошкове осигурања некретнина, постројења и опреме преко Дунав осигурање а.д.о., Београд у износу од 677 хиљада динара, трошкови осигурања возила у износу од 1.558 хиљада динара и трошкове осигурања запослених у износу од 673 хиљаде динара.

Трошкови платног промета исказани су у износу од 1.029 хиљада динара и у целости се односе на провизије банака за одржавање текућих динарских и девизних рачуна.

Трошкови чланарина, исказани су у износу од 712 хиљада динара и односе се на: годишњу чланарину за чланство у „Оracl Partnersкој Мрежи“ Србије и Црне Горе у износу од 381 хиљада динара, годишњу чланарину за CANSEE-Канадско-српско пословно удружење у износу од 177 хиљада динара, годишњу чланарину Инжењерској комори Србије у износу од

30 хиљада динара, годишња чланарина Заједници библиотека Универзитета у Србији у износу од 10 хиљада динара, годишња чланарина Заједници института Србије у износу од 27 хиљада динара и друге непоменуте чланарине у износу од 87 хиљада динара.

Трошкови пореза исказани су у износу од 186 хиљада динара и у целости се односе на обрачунат и уплаћен порез на имовину за 2019. годину.

Остали нематеријални трошкови исказани су у износу од 15.765 хиљада динара и односе се на трошкове приказане у следећој табели:

Табела број 62 – Преглед осталих нематеријалних трошкова

-у хиљадама динара-		
Назив	2019. година	2018. година
Трошкови судских и административних такси	97	690
Трошкови комуналне таксе за истицање фирме	83	89
Трошкови таксе за заштиту и унапређење животне средине	12	51
Трошкови ревизије финансијских извештаја	284	285
Трошкови ревизије пројеката	178	178
Трошкови огласа у штама осим за рекламе	2	7
Умањења зарада по Закону о привременом уређивању основице	15.109	24.850
Трошкови стипендија и кредита датих студентима	-	432
Укупно:	15.765	26.582

3.4.13. Финансијски приходи

Финансијски приходи, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 517 хиљада динара и односе се на следеће приходе:

Табела број 63 – Преглед финансијских прихода

-у хиљадама динара-		
Назив	2019. година	2018. година
Приходи од камата	4	-
Позитивне курсне разлике	513	2.199
Укупно:	517	2.199

Позитивне курсне разлике у износу од 513 хиљада динара односе се на позитивне разлике у обрачунском периоду по основу потраживања и обавеза за трансакције у иностранству.

3.4.14. Финансијски расходи

Финансијски расходи, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 2.111 хиљада динара и приказани су у следећој табели:

Табела број 64 – Финансијски расходи

-у хиљадама динара-		
Назив	2019. година	2018. година
Расходи камате (према трећим лицима)	525	9
Негативне курсне разлике (према трећим лицима)	1.509	945
Остали финансијски расходи	77	-
Укупно:	2.111	954

Расходи камата у износу од 525 хиљада динара највећим делом у износу од 365 хиљада динара односе се: на обрачунату камату по основу уговора о финансијском лизингу у износу од 123 хиљаде динара, на затезну камату по судским споровима у износу од 29 хиљада

динара, на камату за неблаговремено плаћене јавне приходе у износу од 205 хиљада динара и осам хиљада динара на камату из осталих дужничко – поверилачких односа.

Негативне курсне разлике (према трећим лицима) исказане су у износу од 1.509 хиљада динара и односе се на усаглашавање новчаних средстава по девизним рачунима у износу од 1.038 хиљада динара, на усаглашавање обавеза према ино добављачима и потраживања од купаца из иностранства на основу промене курса стране валуте у износу од 471 хиљаде динара.

3.4.15. Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха

Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха, исказани су у износу од 62.336 хиљада динара (72.461 хиљада динара у 2018. години) и у целости се односе на приходе остварене наплатом раније отписаних потраживања и то од следећих купаца: Serbia Zijin Copper д.о.о., Бор у износу од 61.659 хиљада динара, ЈП ПЕУ Ресавица, Ресавица у износу од 408 хиљада динара, Georing Group д.о.о., Београд у износу од 135 хиљада динара, Општа болница Бор у износу од 76 хиљада динара, Dunavski Dukat д.о.о., Доњи Милановац у износу од 38 хиљада динара и Ваљаоница бакра Севојно а.д., Севојно у износу од 20 хиљада динара.

3.4.16. Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха

Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 71.958 хиљада динара (70.570 хиљада динара у 2018. години) и у целости се односе на обезвређење потраживања од купаца у земљи и иностранству у складу са усвојеним рачуноводственим политикама Института.

3.4.17. Остали приходи

Остали приходи исказани су у износу од 7.947 хиљада динара и односе се на приходе приказане у следећој табели:

Табела број 65 – Структура осталих прихода

-у хиљадама динара-		
Опис	2019. година	2018. година
Приходи од усклађивања вредности остале имовине	1.612	184
Остали непоменути приходи	6.335	5.675
Укупно:	7.947	5.859

Приходи од усклађивања вредности остале имовине у износу од 1.612 хиљада динара у целости се односе на приходе остварене по основу позитивне курсне разлике између авансних рачуна из ранијих година који се односе на плаћене авансе за залихе и услуге у иностранству и коначних рачуна који су Институту испостављени током 2019. године.

Остали непоменути приходи исказани су у износу од 6.335 хиљада динара и односе се на приходе остварене по основу:

- евидентирања оснивачког улога у НР Azotara д.о.о., Панчево по Решењу АПР-а број БД 11477/2015 од 25. фебруара 2015. године и Serbia Zijin Copper д.о.о., Бор у износу од 3.201 хиљада динара, по Решењу АПР-а број БД 117952/2018 од 18. децембра 2018. године,
- накнаде штете од стране Компанија Дунав осигурање а.д.о., Београд у износу од 1.440 хиљада динара,

- ревалоризације отплатних рата за откупљене друштвене станове у износу од 637 хиљада динара и остали непоменути приходи у износу од 1.057 хиљада динара.

3.4.18. Остали расходи

Остали расходи, на дан 31. децембар 2019. године, исказани су у износу од 4.963 хиљаде динара и односе се на следеће расходе:

Табела број 66 - Структура осталих расхода

Назив	2019. година	2018. година
Губици по основу расходања и продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	101	65
Трошкови судских спорова и поступака	247	3
Трошкови финансирања зарада инвалидима рада – пенали	-	451
Уговорене казне и пенали	-	733
Трошкови лизинга	271	-
Издаци за хуманитарне, културне и спортске намене	2.808	617
Обезвређење потраживања за плаћене авансе добављачима	1.461	3.864
Остали непоменути непословни и ванредни расходи	75	29
Укупно	4.963	5.762

3.4.19. Нето добитак пословања које се обуставља, ефекти промене рачуноводствене политике и исправка грешака из ранијих година

Нето добитак пословања које се обуставља, ефекти промене рачуноводствене политике и исправка грешака из ранијих година исказан је у износу од 5.836 хиљада динара и у целости се односи на исправку грешке у евидентирању набављене опреме у току 2018. године, која је у тренутку набавке евидентирана на рачуну – трошкови осталих услуга уместо на рачуну – постројења и опрема.

3.5. Извештај о осталом резултату

У складу са чланом 2. Закона о рачуноводству и Одељком 7. МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, Извештај о осталом резултату треба да пружи информације о укупном нето свеобухватном добитку или губитку за извештајни период, а његову структуру чине ставке прихода и расхода (укључујући и рекласификације услед кориговања) које нису признате у Билансу успеха. Компоненте осталог резултата чине ставке које се, према захтевима појединих МСФИ, признају у оквиру капитала. Анализом позиција исказаних у Извештају о осталом резултату за 2019. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са прописима који га уређују.

3.6. Извештај о променама на капиталу

Спровођењем поступка ревизије и анализом исказаних позиција у Извештају о променама на капиталу за 2019. годину утврђено је да предметни извештај, одражава финансијски положај Института, да је састављен у складу са МРС 1 – Презентација финансијских извештаја, параграфом 106-110 и да обезбеђује неопходне информације о финансијској позицији Института које су корисне за доношење економских одлука корисницима финансијских извештаја.

3.7. Извештај о токовима готовине

Спровођењем поступка ревизије, односно увидом у пословне књиге Института као и на основу анализе исказаних позиција у Извештају о токовима готовине за 2019. годину,

утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са МРС 7 - Извештај о токовима готовине, чиме су обезбеђене релевантне информације о променама у готовини и готовинским еквивалентима Института у оквиру пословних активности, активности инвестирања и финансирања.

3.8. Напомене уз финансијске извештаје

У складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, параграф 112. и чланом 2. Закона о рачуноводству, Напомене уз финансијске извештаје треба да пруже информације о основама за састављање финансијских извештаја, примењеним рачуноводственим политикама, додатним подацима који нису презентовани у финансијским извештајима, а доприносе бољем разумевању истих, као и другим подацима који су прописани у појединим МРС/МСФИ којима су за одређене позиције финансијских извештаја наведене и прописане информације које је Институт дужан да обелодани.

Напомене уз финансијске извештаје Института састављене су у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја и чланом 2. Закона о рачуноводству.

4. Потенцијалне обавезе

Према подацима достављеним од стране Одељења за правно-економске послове, на дан 31. децембар 2019. године, пред судовима опште надлежности Институт води укупно 11 судских поступака.

Пред судовима опште надлежности у којима је Институт тужена страна води се осам радно-правних спорова, процењене вредности у износу од 964 хиљаде динара и три спора по основу накнаде штете по основу ауторског хонорара процењене вредности 2.609 хиљада динара.

Институт на дан 31. децембар 2019. године није извршио резервисања за потенцијалне губитке по основу наведених судских спорова. По изјави одговорних лица, коначан исход спорова на дан биланса стања није могуће предвидети, као и да по овим споровима не могу настати материјално значајне негативне последице по Институт.

ПРИЛОГ III

**ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
ИНСТИТУТА ЗА РУДАРСТВО И МЕТАЛУРГИЈУ, БОР**

САДРЖАЈ

1. БИЛАНС СТАЊА	83
2. БИЛАНС УСПЕХА	86
3. ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ	88
4. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ	89
5. ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ	90

1. БИЛАНС СТАЊА на дан 31.12.2019. године

(у хиљадама динара)

ПОЗИЦИЈА	Напоме на број	Износ		
		Текућа година	Претходна година	
			Крајње стање	Почетно стање
АКТИВА				
А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ				
Б. СТАЛНА ИМОВИНА		356.603	291.759	
I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	3.3.1.	14.437	18.102	
1. Улагања у развој				
2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права		14.437	17.993	
3. Гудвил				
4. Остала нематеријална имовина			109	
5. Нематеријална имовина у припреми				
6. Аванси за нематеријалну имовину				
II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА		327.091	244.060	
1. Земљиште	3.3.2.1.	5.963	5.963	
2. Грађевински објекти	3.3.2.2.	91.952	96.935	
3. Постројења и опрема	3.3.2.3.	225.865	137.851	
4. Инвестиционе некретнине				
5. Остале некретнине, постројења и опрема				
6. Некретнине, постројења и опрема у припреми	3.3.2.4.	3.311	3.311	
7. Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми				
8. Аванси за некретнине, постројења и опрему				
III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА				
1. Шуме и вишегодишњи засади				
2. Основно стадо				
3. Биолошка средства у припреми				
4. Аванси за биолошка средства				
IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	3.3.3.	3.276	2.597	
1. Учешћа у капиталу зависних правних лица				
2. Учешћа у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима				
3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају		3.201		
4. Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима				
5. Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима				
6. Дугорочни пласмани у земљи				
7. Дугорочни пласмани у иностранству				
8. Хартије од вредности које се држе до доспећа				
9. Остали дугорочни финансијски пласмани		75	29.597	
V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА	3.3.4.	11.799	0	
1. Потраживања од матичног и зависних правних лица				
2. Потраживања од осталих повезаних лица				
3. Потраживања по основу продаје на робни кредит				
4. Потраживање за продају по уговорима о финансијском лизингу				
5. Потраживања по основу јемства				
6. Спорна и сумњива потраживања				
7. Остала дугорочна потраживања		11.799	0	
В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	3.3.5.	19.932	0	
Г. ОБРТНА ИМОВИНА		644.113	632.836	
I. ЗАЛИХЕ	3.3.6.	360.217	320.426	
1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар		4.946	6.872	
2. Недовршена производња и недовршене услуге		329.148	272.639	
3. Готови производи		0	0	
4. Роба				
5. Стална средства намењена продаји				
6. Плаћени аванси за залихе и услуге		26.123	40.915	

ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ		
		Текућа година	Претходна година	
			Крајње стање	Почетно стање
II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ	3.3.7.	63.631	156.806	
1. Купци у земљи – матична и зависна правна лица				
2. Купци у иностранству – матична и зависна правна лица				
3. Купци у земљи – остала повезана правна лица				
4. Купци у иностранству – остала повезана правна лица				
5. Купци у земљи		60.013	130.390	
6. Купци у иностранству		3.618	26.416	
7. Остала потраживања по основу продаје				
III. ПОТРАЖИВАЊА ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА				
IV. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	3.3.8.	35.839	33.044	
V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА КОЈА СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА				
VI. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ				
1. Краткорочни кредити и пласмани – матична и зависна правна лица				
2. Краткорочни кредити и пласмани – остала повезана правна лица				
3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи				
4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству				
5. Остали краткорочни финансијски пласмани				
VII. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	3.3.9.	180.021	122.282	
VIII. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	3.3.10.	4.356	278	
IX. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	3.3.11.	49	0	
Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА		1.020.648	924.595	
Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	3.3.21.	107.094	0	
ПАСИВА				
А. КАПИТАЛ		799.668	762.859	
I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ	3.3.12.1.	761.224	761.224	
1. Акцијски капитал				
2. Удели друштва са ограниченом одговорношћу				
3. Улози				
4. Државни капитал		731.891	731.891	
5. Друштвени капитал				
6. Задружни удели				
7. Емисиона премија				
8. Остали основни капитал		29.333	29.333	
II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ				
III. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ				
IV. РЕЗЕРВЕ				
V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ				
VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА				
VII. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА				
VIII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК	3.3.12.2	53.678	16.869	
1. Нераспоређени добитак ранијих година		16.869	3.718	
2. Нераспоређени добитак текуће године		36.809	13.151	
IX. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ				
X. ГУБИТАК	3.3.12.3,	15.234	15.234	
1. Губитак ранијих година		15.234	15.234	
2. Губитак текуће године				
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ		46.019	41.979	
I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА				
1. Резервисања за трошкове у гарантном року				
2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава				

ПОЗИЦИЈА	Напоме на број	Износ		
		Текућа година	Претходна година	
			Крајње стање	Почетно стање
3. Резервисања за трошкове реструктурирања				
4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених				
5. Резервисања за трошкове судских спорова				
6. Остала дугорочна резервисања				
II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	3.3.14.	46.019	41.979	
1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал				
2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима				
3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима				
4. Обавезе по емитованим хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана				
5. Дугорочни кредити и зајмови у земљи		41.979	41.979	
6. Дугорочни кредити и зајмови у иностранству				
7. Обавезе по основу финансијског лизинга		4.040	0	
8. Остале дугорочне обавезе				
В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ				
Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ		1174.961	119.757	
I. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	3.3.15.	45	0	
1. Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица				
2. Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица				
3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи				
4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству				
5. Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји				
6. Остале краткорочне финансијске обавезе		45	0	
II. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	3.3.16.	77.789	59.287	
III. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА	3.3.17.	69.970	28.649	
1. Добављачи – матична и зависна правна лица у земљи				
2. Добављачи – матична и зависна правна лица у иностранству				
3. Добављачи – остала повезана правна лица у земљи		69.905	22.700	
4. Добављачи – остала повезана правна лица у иностранству		65	5.949	
5. Добављачи у земљи				
6. Добављачи у иностранству				
7. Остале обавезе из пословања				
IV. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	3.3.18.	25.221	20.176	
V. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	3.3.19.	810	4.357	
VI. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	3.3.20.	1.126	7.288	
VII. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА				
Д. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА				
Ђ. УКУПНА ПАСИВА		1.020.648	924.595	
Е. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	3.3.21.	107.094	0	

2. БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01.2019. до 31.12.2019. године

(у хиљадама динара)

ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
		Текућа година	Претходна година
ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ		691.632	547.159
I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ			
1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту			
2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту			
3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту			
4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту			
5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту			
6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту			
II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА	3.4.1.	633.052	546.356
1. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту			
2. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту			
3. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту			
4. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту			
5. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		535.609	487.944
6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту		97.443	58.412
III. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА	3.4.2.	48	803
IV. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	3.4.3.	58.532	0
РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ		667.388	530.563
I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	3.4.6.	235	148
II. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	3.4.4..	3.739	2.763
III. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	3.4.5.	56.509	33.056
IV. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА			
V. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	3.4.7.	100.677	47.250
VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	3.4.8.	19.898	15.061
VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	3.4.9.	346.809	282.431
VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	3.4.10.	160.410	73.887
IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	3.4.11.	68.175	101.002
X. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА			
XI. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	3.4.12.	31.432	46.603
В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		24.244	16.596
Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК			
Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	3.4.13.	517	2.199
I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ			
1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица			
2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица			
3. Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата			
4. Остали финансијски приходи			
II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)		4	0
III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		513	2.199
Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	3.4.14.	2.111	954

ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
		Текућа година	Претходна година
I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ		77	0
1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима			
2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима			
3. Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата			
4. Остали финансијски расходи		77	
II. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		524	9
III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		1.510	945
Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА			1.245
Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА		1.594	
З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	3.4.15.	62.336	72.461
И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	3.4.16.	71.958	70.570
Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	3.4.17.	9.947	5.859
К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	3.4.18.	4.963	5.762
Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		16.012	19.829
Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА			
М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	3.4.19.	5.836	0
Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, РАСХОДИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА			
Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		21.848	19.829
О. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА			
П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА		4.971	6.678
II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА			
III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА		19.932	0
Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА			
С. НЕТО ДОБИТАК		36.809	13.151
Т. НЕТО ГУБИТАК			

3. ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 1. јануара 2019. до 31 децембра 2019. године

(у хиљадама динара)

ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
		Текућа година	Претходна година
А. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА			
I. НЕТО ДОБИТАК		36.809	13.151
II. НЕТО ГУБИТАК			
Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК			
а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима			
1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме			
а) повећање ревалоризационих резерви			
б) смањење ревалоризационих резерви			
2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања			
а) добици			
б) губици			
3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала			
а) добици			
б) губици			
4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштва			
а) добици			
б) губици			
б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима			
1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања			
а) добици			
б) губици			
2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање			
а) добици			
б) губици			
3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хедџинга) новчаног тока			
а) добици			
б) губици			
4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају			
а) добици			
б) губици			
I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК			
II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК			
III. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА			
IV. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК			
V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК			
В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА			
I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК		36.809	13.151
II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК			
Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК			

4. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ за период од 1. јануара до 31. децембра 2019. године

(у хиљадама динара)

ПОЗИЦИЈА	Износ	
	Текућа година	Претходна година
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ	1.037.295	647.354
I. Приливи готовине из пословних активности		
1. Продаја и примљени аванси	819.019	449.725
2. Примљене камате из пословних активности	4	
3. Остали приливи из редовног пословања	218.272	197.629
II. Одливи готовине из пословних активности	871.880	582.045
1. Исплате добављачима и дати аванси	510.065	284.519
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	332.462	270.749
3. Плаћене камате	160	9
4. Порез на добитак	12.825	0
5. Одливи по основу осталих јавних прихода	16.368	26.768
III. Нето прилив готовине из пословних активности	165.415	65.309
IV. Нето одлив готовине из пословних активности		
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
I. Приливи готовине из активности инвестирања		
1. Продаја акција и удела (нето приливи)		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава		
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)		
4. Примљене камате из активности инвестирања		
5. Примљене донације		
II. Одливи готовине из активности инвестирања	106.679	58.468
1. Куповина акција и удела (нето одливи)		
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	106.679	58.468
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)		
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања	106.679	58.468
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања		
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
I. Приливи готовине из активности финансирања		
1. Увећање основног капитала		
2. Дугорочни кредити (нето приливи)		
3. Краткорочни кредити (нето приливи)		
4. Остале дугорочне обавезе		
5. Остале краткорочне обавезе		
II. Одливи готовине из активности финансирања		
1. Дугорочни кредити (одливи)		
2. Краткорочни кредити (одливи)		
3. Остале обавезе (одливи)		
4. Финансијски лизинг		
5. Исплаћене дивиденде		
III. Нето прилив готовине из активности финансирања		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања		
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	1.037.295	647.354
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	978.559	640.513
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	58.736	6.841
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ		
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	122.282	114.168
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	513	2.199
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	1.510	926
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	180.021	122.282

5. ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ за период од 01.01.2019. до 31.12.2019. године

(у хиљадама динара)

ОПИС	Основни капитал	Губитак	Нераспоређени добитак	Укупан капитал
Почетно стање претходне године				
а) дуговни салдо рачуна		15.234		749.585
б) потражни салдо рачуна	761.101		3.718	
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика				
а) исправке на дуговној страни рачуна				
б) Исправке на потражној страни рачуна				
Кориговано почетно стање претходне године				
а) кориговани дуговни салдо рачуна		15.234		749.585
б) кориговани потражни салдо рачуна	761.101		3.718	
Промене у претходној години				
а) промет на дуговној страни рачуна	528		3.718	13.274
б) промет на потражној страни рачуна	651		16.869	
Стање на крају претходне године				
а) дуговни салдо рачуна		15.234		762.859
б) потражни салдо рачуна	761.224		16.869	
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика				
а) исправке на дуговној страни рачуна				
б) исправке на потражној страни рачуна				
Кориговано почетно стање текуће година				
а) кориговани дуговни салдо рачуна		15.234		762.859
б) кориговани потражни салдо рачуна	761.224		16.869	
Промене у текућој години				
а) промет на дуговној страни рачуна			13.151	36.809
б) промет на потражној страни рачуна			49.960	
Стање на крају текуће године				
А) дуговни салдо рачуна		15.234		799.668
б) потражни салдо рачуна	761.224		53.678	